

**AGREEMENT BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA
AND
THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF THAILAND
CONCERNING THE ESTABLISHMENT OF A TROPICAL FOREST
CONSERVATION FUND AND A
TROPICAL FOREST CONSERVATION BOARD**

The Government of the United States of America (U.S. Government) and the Government of the Kingdom of Thailand, hereinafter known as the Parties,

Seeking to facilitate the conservation, protection, restoration, and sustainable use and management of tropical forests, which provide a wide range of benefits to humankind,

Desiring to enhance the friendship and spirit of cooperation between the Parties;

Recognizing that rapid rates of tropical deforestation and forest degradation continue to be serious problems in many regions of the world,

Also recognizing that the alleviation of external debt can reduce economic pressures on countries and result in increased protection for tropical forests,

Further recognizing that economic benefits to local communities from sustainable uses of tropical forests are critical to the protection of tropical forests,

Wishing to ensure that resources freed from debt are targeted to the conservation of tropical forests,

Also wishing to further the Agreement Between the Government of the United States of America and the Government of the Kingdom of Thailand Regarding the Reduction of a Certain Debt Owed to the Government of the United States and its Agencies of September 19, 2001, hereinafter known as the September 19 Debt Reduction Agreement, which reduces certain debt owed the U.S. Government through the exchange of old obligations for a new obligation, known as the New Tropical Forest Conservation Act (New TFCA) Obligation,

Have agreed as follows:

**Article I
PURPOSE**

The purpose of this Agreement is to provide for the establishment of a Tropical Forest Conservation Fund and Administering Board in order to promote activities designed to conserve, maintain or restore the forests of Thailand.

**Article II
TROPICAL FOREST CONSERVATION FUND**

1. The Government of Thailand shall establish a Tropical Forest Conservation Fund, which shall be incorporated as a Foundation as defined in Thai law, and which hereinafter shall be known as the Foundation. Use of the term "Foundation" in this agreement shall be interpreted as referring to a "Fund," as that term is used in the Tropical Forest Conservation Act (P.L. 105-214), 22 USC 2431 et.seq. The Foundation shall be administered by the Board established pursuant to Article III. Any monies deposited in the Foundation, or grants made from the Foundation, will be free from any taxation, levies, fees or other charges imposed by the Parties to the extent permissible by law.

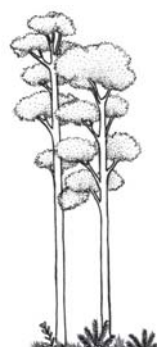
2. Subject to Article III of the September 19 Debt Reduction Agreement, the Government of Thailand shall ensure that the entire amount of interest falling due on the New TFCA Obligation falling due on or after the entry into force of this Agreement is deposited in full in local currency in the Foundation in accordance with the repayment schedule provided by the U.S. Government to the Government of Thailand pursuant to the September 19 Debt Reduction Agreement. In the event an interest payment falls due under the repayment schedule set forth in the September 19 Debt Reduction Agreement prior to the establishment of the Foundation. The relevant provisions of the September 19 Debt Reduction Agreement will apply.
3. Monies, in the form of local currencies or other currencies, from other sources, including but not limited to public and private creditors of the Government of Thailand and voluntary contributions from the Government of Thailand, other governments, and non-governmental entities may also be deposited into the Foundation.
4. Amounts deposited shall be subject to the requirements and considerations of this Agreement. Subject to Article IX (3), deposits in the Foundation shall be the property of the Government of Thailand until they are disbursed pursuant to the procedures set forth in Article VI. The Board and the fiscal agent shall develop grant agreement language to address the recovery of funds misspent by, and the return of any unused grant funds held by, a grantee in default.
5. The Government of Thailand, in consultation with the U.S. Government, shall appoint a fiscal agent for the Foundation who shall be charged with investment and disbursement of the monies in the Foundation. The contract between the Government of Thailand and the fiscal agent shall specify his/her relationship with the Board. The fiscal agent is responsible for promptly notifying the Board in writing when the Government of Thailand makes a deposit in the Fund pursuant to paragraph 2 of this Article, or if a deposit is overdue.
6. Deposits in the Foundation shall be prudently invested by the fiscal agent until disbursed. Returns on investment shall be deposited by the Fiscal Agent in the Foundation until disbursed, pursuant to the procedures set forth in Article VI.
7. The fiscal agent shall make every effort to ensure that such investments yield a positive real rate of return within acceptable limits of risk. To accomplish this goal, the fiscal agent may be authorized by the Parties jointly to convert all or part of the monies in the Foundation into U.S. dollars or other hard currencies for investment purposes. To the extent that prudent investment practices cannot accomplish this goal, the Government of Thailand shall insure that the value of the deposits in the foundation is maintained in terms of an agreed price index. The fiscal agent shall provide periodic reports to the Board and the Parties on the status of investments.

Article III

ESTABLISHMENT AND COMPOSITION OF THE BOARD

1. The Government of Thailand, in consultation with domestic nongovernmental entities with an interest in forests, including local community organizations, and scientific, academic, and forestry organizations, shall establish in accordance with its laws a Tropical Forest Conservation Board, hereinafter known as the Board, to administer the Foundation. The Board shall be discrete and separate from any existing Board, Commission, Foundation, or other entity.

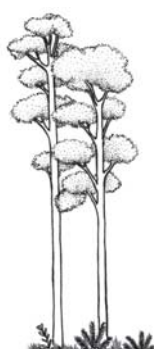

2. The Board shall consist of nine members. It shall be composed of :
 - A. Two representative(s) appointed by the U.S. Government;
 - B. Two representative(s) appointed by the Government of Thailand and
 - C. Five representative(s) of a broad range of nongovernmental forest-related interests within Thailand, including representatives from:
 - (i) environmental nongovernmental organizations;
 - (ii) local community development nongovernmental organizations;
 - (iii) scientific, academic, and/or forestry organizations.
3. The representatives under Article III (2) (C) shall constitute a majority of the members of the Board. They shall be appointed to the Board by the Government of Thailand in consultation with a range of domestic nongovernmental entities in Thailand and with the consent of the U.S. Government from, whenever possible, a slate of ten candidates put forward by each of the respective nongovernmental interests specified in Article III (2)(C)(i), (ii), and (iii).
4. Board members appointed pursuant to Article III(2)(A) and (B) shall serve *ad honorem* and at the discretion of the appointing Party. Board members described in Article III(2)(C) shall serve *ad honorem*, except as provided in Article IV(9), and in their expert capacity for a two year term, and may be removed prior to the end of their term only for malfeasance. A member shall be permitted to serve consecutive terms up to three terms if both Parties agree.
5. A board member may not participate in the approval of any proposed grant which, if approved, would result in a financial benefit for the member, any member of his family, or and organization in which the member or any member of his family has a direct financial interest. Further, a Board member may not participate in the approval of any proposed grant to an organization which the member represents.

Article IV FUNCTIONS OF THE BOARD

1. The Board shall be responsible for administration and management of the Foundation and disbursements from the Foundation to support eligible activities, and for oversight of activities financed from the Foundation, pursuant to this Agreement. The Government of Thailand, in consultation with the U.S. Government, shall ensure that the Board has the necessary authority to carry out the functions assigned to it in this Agreement.
2. The Board shall:
 - A. issue and widely disseminate a public announcement of the call for grant applications which states the purpose of the Foundation, eligible activities and applicants in accordance with Article V, the criteria for the selection of grant recipients, the schedule of the grants process, and any other procedural and format requirements established by the Board;
 - B. receive applications for grants from entities described in Article V(2) and award grants to such entities for activities consistent with Article V(1) on the basis of evaluating applications for their merits and chances of success;
 - C. publicly announce grants awarded by the Board;

- D. develop with each recipient a Grant Agreement, which outlines the terms of the grant and sets forth in detail such information as may be required in order to ensure compliance with applicable Thai law and regulations, particularly including, for example, projected per diem costs for oversight visits by Royal Forestry Department officials for projects proposed to take place on government land, such per diem not to exceed published Thai government rates;
- E. present to the Parties annually according to mutually agreed upon by the Parties:
- (1) a plan and annual budget for their approval showing prospective activities, including expected administrative and program costs. The first such plan and budget are to be presented within in one year from the date of the Board's establishment;
 - (2) a report on grant activities for the previous year, including multi-year activities funded by the Board, which shall include for each grant award information as to the grant recipient, grant amount, activity funded, and status of implementation, as well as information on the status of audits of randomly selected grants; and
 - (3) a financial audit to accepted international standards by an independent auditor, covering the previous program year, the first such audit to be presented by one year from the date of the Board's establishment or at such time as \$1 million in grants has been disbursed, whichever comes first.
- F. hire an executive director to coordinate and execute with the guidance of the Board all necessary actions required for the adequate functioning of the Board, including the hiring of necessary support staff with the approval of the Board.
3. Proposed grants with a life-of-project total in excess of \$100,000 endorsed by the Board shall be presented by the Board to both Parties. If either Party disapproves such a grant, that Party must notify the Board of its disapproval, in which case the Board shall not award the proposed grant. Proposed grants not disapproved by either Party within 30 days of presentation to the Parties members on the Board shall no longer be subject to either Party's disapproval.
 4. The Board shall adopt by majority vote bylaws and procedures for its operation, provided that the majority vote includes the affirmative votes of the representatives of the Parties appointed in accordance with Article III(2)(A) and (B). No disbursements pursuant to Article VI may be made prior to the adoption of these procedures.
 5. The Board shall approve procedures and schedules for the grant process, including procedures and schedules relating to public announcements, grant applications and review, monitoring, and auditing.
 6. The Board shall establish and make public selection criteria for awarding grants, which should include means for evaluating the merits of an application and the chances of success of proposed activities.
 7. The Board shall monitor performance under grant agreements to determine whether time schedules and other performance goals are being achieved. Grant agreements shall provide for periodic progress reports from the grantee to the

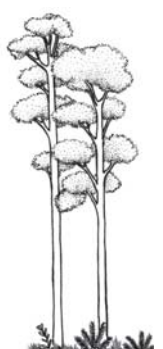
- Board. Such reports will review all activity components essential to the successful achievement of the goals of the activity.
8. The Board shall meet at least once every four months.
 9. The Board may draw sums from the Foundation necessary to pay for reasonable administrative expenses of the Board, including the audit required pursuant to paragraph (2)(E)(3) of this Article. Board members appointed under Article III (2)(C) of this Agreement may be compensated from the Fund only for travel expenses and reasonable per diem. Such expenses incurred by Board members appointed under Article III (2)(A) and (B) shall be borne by the respective Party. Administrative expenses shall not exceed a ceiling established by the Parties annually. The ceiling for the first year will be established within 120 days of the entry into force of the Agreement.
 10. The Board's bylaws, written policies, operating procedures, summaries of proceedings, books, reports, and any organizing statutes shall be retained in the files of the Board. A permanent record shall also be maintained of the decision criteria used in the award of each grant. The Board shall also be maintained of the decision criteria used in the award of each grant. The Board shall make available for easy public inspection its bylaws, written policies, operating procedures, summaries of proceedings, and decision criteria used in the award of each grant. Upon request, authorities of either Party shall be granted access to all Board documents, including minutes of meetings, books, records, and reports.

Article V

ELIGIBLE ACTIVITIES AND GRANT RECIPIENTS

1. Amounts deposited in the Foundation shall be used to provide grants to conserve, maintain, or restore tropical forests in Thailand through one or more of the following eligible types of activities:
 - A. Establishment, restoration, protection and maintenance of parks, protected areas, and reserves. Such activities could include, for example, demarcation of protected forest areas and indigenous reserves, establishment of new or expanded protected forests and buffer zones, identification of unique or representative forest areas, or inventory and protection of areas featuring species richness and high levels of endemism.
 - B. Development and implementation of scientifically sound systems of natural resource management including land and ecosystem management practices. Such activities could include, for example, assessment and monitoring; implementation of criteria and indicators for forest conservation and sustainable management; or testing and application of silvicultural techniques.
 - C. Training programs to increase scientific, technical and managerial capacities of individuals and organizations involved in forest conservation efforts. Such activities could include, for example, short-term training courses, internships and study tours; development of community extension services; environmental education and public awareness programs; enhancement of university curricula in forest management or conservation biology; or education and training to develop capacity of local nongovernmental organizations.

- D. Restoration, protection, or sustainable use of diverse animal and plant species. Such activities could include, for example, rehabilitation of degraded forest; sustainable hunting, fishing, animal farming; improvement of forest health and vitality; or efforts to assess/address illegal logging.
- E. Development and support of the livelihoods of individuals living in or near a tropical forest in a manner consistent with protecting such a tropical forest. Such activities could include, for example, development of community-based and women's enterprises involving wood or non-wood products; application of low impact logging practices; or development of multiple-use tree species outside natural forests.
2. The Parties recognize that any intellectual property right which may arise from the provision of grants from the Fund shall be protected in accordance with their respective laws and regulations and their obligations as parties to international agreements.
 3. Recognizing in particular the importance of mangrove forests and the severe damage being caused by unsustainable forest practices, especially in the north of Thailand, the Parties intend to devote special attention to eligible activities related to mangrove and forest conservation, restoration and rehabilitation.
 4. Entities in Thailand which shall be eligible to receive grants from the Foundation are:
 - A. Nongovernmental environmental, forestry, conservation, and indigenous people organizations of , or active in, Thailand, including those involved in development, education, science research, or forest management;
 - B. Other appropriate local or regional entities of, or active in, Thailand.
 - C. In exceptional circumstances, the Government of Thailand.
 5. In providing grants, priority shall be given to projects that are run by nongovernmental organizations and other private entities and that involve local communities in their planning and execution.
 6. Grants shall be awarded within the financial capacity of the Board and strictly on the merits of proposals presented to the Board and the chances of success of proposed activities, without regard to whether the applicant does or does not have representation in the Board.

Article VII DISPUTE RESOLUTION AND REVIEW

1. Upon the written request of either Party, the Parties shall consult concerning the implementation or interpretation of this Agreement. These consultations shall take place within 60 days after a request for consultations is received from the other Party.
2. Consultations between the Parties concerning the interpretation or implementation of this Agreement may be conducted through written submissions between the Department of State of the U.S. Government and the Ministry of Agriculture and Cooperatives of the Government of Thailand. Unless the U.S. Government otherwise notifies the Government of Thailand, the Assistant Secretary of State for Oceans and International Environmental and Scientific Affairs shall be the contact point in the Department of State. Unless the Government of Thailand otherwise notifies the U.S. Government, the Director General of the Royal Forest Department shall be the contact point in the Ministry of Agriculture and Cooperatives.

3. Either Party may request consultations with the Board and the other party after reviewing the Boards reports and audits presented pursuant to Article IV. Such request shall be made in writing. These consultations shall take place within 60 days after a request for consultations is received from the other Party.
4. The Parties shall meet to review the operation of this Agreement one year from the date of its entry into force, and periodically thereafter as the Parties so agree.

Article VIII SUSPENSION OF DISBURSEMENTS

1. If at any time either of the Parties determines that any issue requiring consultation under Article VII has not been satisfactorily resolved, such Party may notify the other in writing.
2. Notwithstanding any other provisions of this Agreement, upon receipt of such written notification from the U.S. Government, the Government of Thailand shall immediately suspend disbursements to be made under Article VI.
3. Notwithstanding any other provisions of this Agreement, upon providing such written notification to the U.S. Government, the Government of Thailand may immediately suspend disbursements to be made under Article VI.
4. Suspension of disbursements pursuant to paragraph 2 or 3 above shall mean that no further approval of grants shall be undertaken until the Parties have agreed to resume such activity. However, disbursements pursuant to already approved grant agreements shall proceed unless the specific grant agreement is suspended pursuant to the terms of the grant agreement.
5. Should the Parties jointly certify in writing to the Board that the manner in which a grant agreement was awarded was inconsistent with Article III(5), Article IV(2), Article IV(3), Article IV(6), Article V(1), Article V(3), Article V(5), or the operating procedures of the Board, the Parties may require the Board to suspend disbursements under that grant agreement. Should disbursements be so suspended, no further approval of grants shall be undertaken until both Parties agree to resume such activity.
6. If the Government of Thailand fails to require that the Board suspend disbursements made under Article VI within seven days of receiving written notification from the U.S. Government (“the Notification period”), the U.S. Government may, at its discretion, require those funds which derive from the New TFCA Obligation, falling due subsequent to the Notification Period, be transferred in U.S. dollars to the Escrow Account as defined in the September 19 Debt Reduction Agreement. Any amounts paid to the Escrow Account may be transferred to the Foundation only after both Parties jointly confirm in writing that the issues that led to the suspension of the disbursement have been resolved.

Article IX TERMINATION

1. Either Party may terminate this Agreement upon six months' written notice to the other Party.
2. No disbursements from the Foundation shall occur after a Party has given notice to terminate the Agreement, unless the parties expressly agree in writing to permit disbursements pursuant to specific grant agreements concluded before notice to terminate is given. The termination of the Agreement shall not prevent expenditures of funds disbursed before notice to terminate is given.
3. Upon termination of this Agreement, amounts generated by the September 19 Debt Reduction Agreement remaining in the Fund (including accrued interest traceable to deposits under the September 19 Debt Reduction Agreement) shall be converted into United States dollars and deposited into the Escrow Account identified in Article VIII(6). After such deposit, the Parties shall consult regarding the disposition of such funds.

Article X ENTRY INTO FORCE, AMENDMENT AND OTHER ARRANGEMENTS

1. This Agreement shall enter into force upon signature and shall remain in force unless terminated by the Parties in accordance with Article IX.
2. This Agreement may be amended by written agreement of the Parties.
3. Nothing in this Agreement shall prejudice other arrangements between the Parties concerning debt reduction or cooperation and assistance for tropical forest conservation purposes.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed this Agreement.

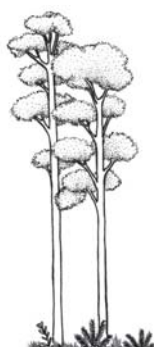
Done at [Place], this [Date], in duplicate, in the English language.

FOR THE GOVERNMENT OF
THE UNITED STATES OF
AMERICA

FOR THE GOVERNMENT OF
THE KINGDOM OF THAILAND

NAME and Title

NAME and Title

การอนุรักษ์ป่าไม้ โดยพระราชบัญญัติป่าชุมชน

นายมนู โอมะคุปต์

ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

พื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทยถือได้ว่าเข้าขั้นวิกฤต การป่าไม้เป็นหน่วยงานที่ตั้งมาเป็น 100 ปี มีหน้าที่ดูแลด้านป่าไม้โดยเฉพาะ แต่ด้วยเพียงหน่วยงานเดียวไม่สามารถรักษาป่าได้ จึงมีแนวคิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและพัฒนาป่าไม้ด้วยชุมชนเอง นอกจากนี้ ยังเป็นการสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่ให้สิทธิและหน้าที่กับประชาชนในการที่ต้องมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติเพื่อจัดการและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในพื้นที่จากแนวความคิดนี้ รัฐบาลจึงมีนโยบายเรื่องป่าชุมชนโดยดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดที่ดินให้ราษฎรที่ไม่มีที่ทำกิน ตลอดระยะเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมา

ที่ดินที่จัดสรรให้พื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ที่เป็นสาธารณประโยชน์ หรือป่าเสื่อมโทรมทั่วประเทศ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐ หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ คือ กรมป่าไม้ กรมประมง กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมที่ดิน โครงการจัดสรรที่ดินทำกินแต่ละโครงการ ได้กันพื้นที่เป็นป่าชุมชนไว้ประมาณ 20% ของทุกโครงการ มีคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติทบทุนการใช้ที่ดิน 2 ระยะ ระยะสุดท้ายได้ทำไป 39 จังหวัด มีพื้นที่ป่าชุมชน 886 แปลง พื้นที่ประมาณ 118,406 ไร่ แต่ไม่มีการทำงานตามนโยบายที่ต่อเนื่อง สุดท้ายที่ดินในหลายจังหวัดก็ถูกละเลย พื้นที่ป่าชุมชนที่กันไว้แล้วก็ถูกบุกรุกด้วย แต่ก็เป็นที่น่าทึ่งกันว่า การบริหารงานในประเทศไทยเป็นอย่างไร นอกจากนี้สำนักงานปฏิรูปที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน สภาความมั่นคงแห่งชาติ ในรูปของคณะกรรมการพัฒนาชุมชนสิ่งแวดล้อมและควบคุม

พืชเสพติดบนที่สูง ซึ่งเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร เป็นพื้นที่ที่ค่อนข้างจะมีความละเอียดอ่อนต่อการถูกทำลาย ซึ่งควรจะต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด โครงการนี้ดำเนินการมากกว่า 10 ปี ในพื้นที่ 20 จังหวัด มีการจำแนกกลุ่มไว้ ทั้งหมด 4,297 หมู่บ้าน โดยจัดพื้นที่ทำกินเพื่ออนุญาตให้ชาวไทยภูเขาได้มีพื้นที่ทำกินของตนเองอย่างถาวร รวมถึงพื้นที่ป่าชุมชนบนพื้นที่เหล่านั้น พื้นที่ที่ได้รับการจัดสรรที่ดินเหล่านี้บ้างก็มีการจัดการที่ดี บ้างก็ถูกละเลย ถูกบุกรุกโดยภาคเอกชนทั้งที่เป็นพวคนายทุนและชาวบ้าน ซึ่งเป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไป

มีโครงการนำร่องของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เกี่ยวกับการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ เป็นโครงการที่ได้รับการช่วยเหลือจากประเทศแคนาดา (National Environment Management Project) มี 4 หน่วยงานหลักร่วมกันดำเนินการ คือ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม หลายพื้นที่นำโครงการนำร่องนี้ไปสู่การปฏิบัติ โดยประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน หรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดร่วมกันวางแผน ร่วมกันดูแลควบคุมการใช้ประโยชน์ทรัพยากร ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐที่จะกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น แล้วให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลการใช้ทรัพยากรตามสิทธิและหน้าที่ ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ วิธีนี้เป็นวิธีการแก้ปัญหาลดข้อขัดแย้งที่ดีที่สุดวิธีการหนึ่ง

นอกจากนี้ มีรูปแบบของป่าชุมชนที่ชาวบ้านได้จัดการกันเอง หรือโดยขอความร่วมมือจากรัฐ ประชาชนสามารถดูแลรักษาตรงนั้นได้ โดยการกำหนดกติกาในหมู่บ้านของตนเอง นั่นคือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการจะดูแลรักษาป่าชุมชนหรือระบบนิเวศ และยังมีโครงการพื้นที่ความมั่นคงของกองทัพภาคที่ 3 ซึ่งกระจายไปตามชายแดนอีกมากมาย มีการพัฒนาหมู่บ้านเหล่านั้นและก็มีมีการพยายามทำเขตป่าชุมชนป่าใช้สอย เพื่อให้เขาได้มีโอกาสได้ใช้ของในป่าโดยไม่ถูกเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือตำรวจจับกุม ซึ่งเป็นการอนุโลมโดยมติของคณะรัฐมนตรี

สิ่งสำคัญ คือ โครงการพระราชดำริ และโครงการหลวงอีกมากกว่า 300 โครงการ ที่ได้ดำเนินการโดยพัฒนาหมู่บ้านควบคู่ไปกับการพัฒนาป่าใช้สอยหรือป่าชุมชนในพื้นที่ ซึ่งพยายามกันคนไม่ให้ทำผิดกฎหมาย ซึ่งพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริโครงการแรก ที่ทุ่งเริงหรือทุ่งเสลา จังหวัดเชียงใหม่

แรงจูงใจในการร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน

สืบเนื่องจากการที่ป่าไม้ในประเทศไทยยังคงลดลงเรื่อยๆ โดยที่กรมป่าไม้รวมถึงรัฐบาลและนักวิชาการต่างๆ ไม่สามารถหยุดยั้งการลดลงของป่าได้ นับเป็นจุดบอดของรัฐบาล ที่ทำให้ภาคเอกชนและประชาชนต้องการอำนาจในการดูแลป่าด้วยตัวเอง แต่เรื่องทรัพยากรป่าไม้เป็นเรื่องของส่วนรวมที่คนทั้งประเทศต้องร่วมกันดูแลทรัพยากร ดังนั้น เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการดูแลและทรัพยากรป่าไม้มากขึ้น จึงมีแนวคิดให้มีพระราชบัญญัติป่าชุมชน โดยหลักการที่แท้จริงของป่าชุมชน คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์โดยตรงจากป่าผืนเล็กที่ใกล้ชุมชนหรือใกล้หมู่บ้านของเขา แรงจูงใจในการร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชนมีหลายมูลเหตุ มูลเหตุหลักได้แก่

❖ ความต้องการอำนาจในการจัดการป่าที่อยู่ใกล้ชุมชนของเข้า

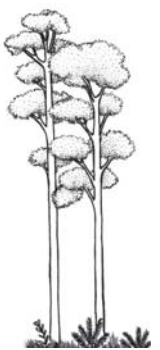
❖ ความกลัว คือ มีชาวบ้านที่ดูแลป่าชุมชนดีอยู่แล้วในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และกลัวกรมป่าไม้จะประกาศเขตอุทยานแห่งชาติรวมพื้นที่ป่าชุมชนในบริเวณที่พวกเขาดูแลอยู่ไปด้วย อีกข้อหนึ่งเกิดจาก-

ความกลัวของคนที่อยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ว่าจะถูกขับออกจากพื้นที่แรงจูงใจนี้เชื่อมโยงกับข้อที่ 3

❖ เจตนาแอบแฝง หมายถึง การจะนำกฎหมายป่าชุมชนไปแก้ปัญหาล่าช้าที่มีอยู่อย่างผิดกฎหมายในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เพราะเห็นว่าเมื่อเขาอยู่ตรงนั้น ไม่รู้ว่าจะจัดการอย่างไร จึงใช้กฎหมายป่าชุมชนไปรองรับเพื่อให้เกิดความถูกต้องตามกฎหมายและให้มีการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าธรรมชาติที่อยู่ในป่าอนุรักษ์ได้อย่างถูกต้องกฎหมาย) แรงจูงใจข้อนี้เป็นปัญหาที่ทำให้เนื้อหาพระราชบัญญัติป่าชุมชนฉบับปัจจุบันผิดเพี้ยน และไม่สนองต่อหลักการที่แท้จริงของการอนุรักษ์ ก่อให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายมากมาย

ความจำเป็นในการออกพระราชบัญญัติป่าชุมชน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะเรื่องทรัพยากรป่าไม้โดยตรง มีพระราชบัญญัติแม่บท 9 ฉบับ ซึ่งคงไม่กล่าวในรายละเอียด มีพระราชกฤษฎีกา 4 ฉบับ มีกฎกระทรวง 9 ฉบับ มีพระราชกำหนดและประกาศคณะปฏิวัติ และมีมติคณะรัฐมนตรีอีกมากมาย รวมทั้งหมด 30 กว่าฉบับที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าไม้กฎหมายที่มากมายเหล่านี้ก่อให้เกิดความสับสนและยุ่งยากในการนำมาปฏิบัติของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ให้ชาติบ้านเมือง รวมถึงความเข้าใจที่สับสนของประชาชนด้วย นั่นหมายถึงกฎหมายเหล่านี้ยังไม่สามารถดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จได้ ดังที่มุ่งหวังไว้ สิ่งเหล่านี้น่าจะเป็นบทเรียนสำคัญที่ทำให้รัฐบาลได้กลับมาทบทวนกฎหมาย พระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาที่กล่าวมาทั้งหมด ให้เหลือ 1-2 ฉบับ เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ และเกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ เพื่อที่ทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนจะได้ทราบว่าจะมีส่วนร่วมในการดูแลป่าชุมชนหรือป่าใช้สอยอย่างไร และมีข้อจำกัดอะไรบ้าง ทำอย่างไรถึงจะสนับสนุนให้ไปสู่เป้าหมายตรงนั้นได้ นอกจากการทบทวนกฎหมายให้มีความชัดเจนแล้วควรมีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายให้มีความชัดเจน แล้วจึงออกมาตรการ พระราชบัญญัติหรือกฎหมายต่างๆ ตามมา เพื่อให้ดำเนินงานไปสู่-

เป้าหมายอย่างประสิทธิภาพ เพราะมาตรการไม่ใช่-
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ออกมาแล้วแก้ไขไม่ได้ และจากการ
จะดำเนินการพัฒนาประเทศโดยปราศจากความร่วมมือ
หรือความรู้ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศแล้ว
นั้น เป็นการสูญเสียเวลา และงบประมาณไปมากมาย
มหาศาล โดยไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร ผมจึงเห็นว่า
นโยบายของรัฐที่ออกมาใหม่ มีความจำเป็นที่จะต้อง-
ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม โดยเฉพาะประชาชน ดังที่
รัฐธรรมนูญฉบับใหม่กำหนดให้ประชาชนมีหน้าที่-
และสิทธิในการจัดการ ควบคุม ดูแล อนุรักษ์ และ-
ตรวจสอบเรื่องของการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ดังนั้นการจะออกพระราช-
บัญญัติป่าชุมชนเป็นเรื่องที่ดี เป็นประสงค์ที่ดีของ-
รัฐบาล

จุดอ่อนของร่างพระราชบัญญัติ ป่าชุมชน

หลายมาตราในร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน
ฉบับนี้ ยังมีความหละหลวมที่ทำให้เกิดช่องโหว่ทาง
กฎหมาย ซึ่งเป็นจุดอ่อนที่ไม่ก่อให้เกิดผลดีต่อส่วนรวม
แน่นอน อาทิเช่น

- ❖ นิยามของคำว่า “ชุมชน” ยังขาดความ-
ชัดเจนว่า เป็นชุมชนที่เป็นหมู่บ้านถูกต้องตาม-
กฎหมายหรือไม่ หรือเป็นแค่หย่อมบ้าน หรือเป็นใคร-
ก็ได้อยู่ที่ไหนก็ใกล้ป่าแค่นั้น ไม่มีการอธิบายไว้

- ❖ ความหมายของคำว่า “ป่าชุมชน” ขาด
คำนิยามที่ชัดเจน

- ❖ ไม่มีการอธิบายความหมายของ “ชุมชน-
ท้องถิ่นดั้งเดิม” ไว้

- ❖ มีคณะกรรมการต่างๆ มากจนเกินไป คือ
มีทั้งคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน คณะกรรมการ-
ป่าชุมชนประจำจังหวัด และคณะกรรมการจัดการ
ป่าชุมชน การมีคณะกรรมการหลายระดับขนาดนี้
เป็นเรื่องที่ยุ่ยยาก ไม่ทราบว่าจะอำนาจในการดำเนินการ
จริงๆ อยู่ที่ใคร การดำเนินงานต่างๆ เป็นไปด้วยความ
ล่าช้า เนื่องจากมีขั้นตอนมาก น่าจะมีคณะกรรมการ-
ป่าชุมชนเฉพาะในแต่ละพื้นที่ก็น่าจะเพียงพอ โดยให้-
เจ้าหน้าที่ป่าไม้ เจ้าหน้าที่อำเภอ และเจ้าหน้าที่อื่นๆ
ที่เกี่ยวข้องเข้ามาเป็นกรรมการ

- ❖ ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชนฉบับนี้-
อนุญาตให้จัดตั้งป่าชุมชนในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้ เป็น-
การบิดเบือนเจตนารมณ์ที่แท้จริงของ “หลักการป่า-
ชุมชน” เปิดช่องโหว่ขนาดใหญ่ ให้ผู้ที่จ้องแสวงหา
ผลประโยชน์เข้าไปบุกรุกและทำลายป่าธรรมชาติ
ที่เหลืออยู่ไม่มากนัก โดยใช้คนจนและชุมชนในขอบเขต
ของกฎหมายป่าชุมชนจะก่อให้เกิดหายนะอย่าง
ใหญ่หลวงต่อแผ่นดิน นอกจากนี้จะเกิดความแตกแยก
ทางสังคม เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการใช้กฎหมาย
และการเข้าถึงทรัพยากร และจะเกิดความเสียหายต่อ-
พื้นที่ต้นน้ำลำธารของประเทศ

- ❖ มาตรา 31 เรื่องการเปิดให้ใช้ประโยชน์-
การทำไม้ธรรมชาติในป่าชุมชน โดยได้รับการยกเว้น
ไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ หรือกฎหมาย
ว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ลักษณะนี้เป็นการเปิดช่องโหว่
ที่จะทำให้เกิดการตัดไม้สวมต่อ หรือการใช้ประโยชน์
ทรัพยากรไม้ธรรมชาติอย่างผิดกฎหมาย โดยใช้กลุ่มคน
เพียงไม่กี่คน ปิดบังความจริง ทำให้การควบคุมการ-
ใช้ประโยชน์ไม้ธรรมชาติยากมากขึ้น

- ❖ ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชนมีการระบุ
บริเวณ เพื่อการอนุรักษ์ หรือการใช้สอย โดยใช้คำที่-
พ้องกับ “เขตอนุรักษ์” ของพระราชบัญญัติป่าไม้
แต่นิยามความหมายของพระราชบัญญัติทั้งสอง
แตกต่างกัน จึงควรจะมีการพิจารณาให้ดีกว่าก่อนเพื่อ
ไม่ให้เกิดความสับสนในการใช้กฎหมาย

- ❖ หมวด 8 (มาตรา 51-มาตรา 58)
เป็นต้นไป กล่าวถึงเรื่อง กองทุนป่าชุมชน เรื่องนี้อาจ-
ไม่ใช่เรื่องที่สำคัญ เพราะป่าชุมชนที่มีอยู่ในปัจจุบัน-
ก็สามารถดำเนินการได้อยู่แล้ว แต่ถ้าต้องการจะมี-
กองทุนป่าชุมชนน่าจะเป็นในรูปแบบของการขอ
งบประมาณสนับสนุนจากกรมป่าไม้ หรือผ่านทาง
งบประมาณขององค์การบริหารสวนตำบล เพราะถ้า-
จัดตั้งกองทุนป่าชุมชนที่ต้องผ่านคณะกรรมการทั้ง-
ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคแล้ว จะต้องใช้งบประมาณ-
ในการดำเนินการสูงและล่าช้า กว่าที่จะพิจารณาอนุมัติ
งบประมาณและส่งงบประมาณมาถึงหน่วยปฏิบัติ
คงใช้เวลานานมากไม่ทันต่อเหตุการณ์และเหลือ
งบประมาณที่สามารถใช้ได้จริงเพียงเล็กน้อย
นอกจากนี้ การจัดตั้งกองทุนป่าชุมชนยังเป็นแรงจูงใจ-

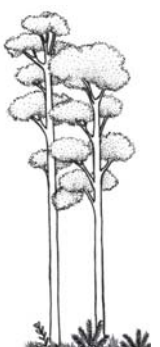
ให้เกิดป่าชุมชนขึ้นอย่างรวดเร็ว และเกินจริง หากขาดการควบคุมที่ดีพอ

❖ น่าจะมีการศึกษาให้ชัดเจนว่าจะกำหนดเขตป่าชุมชนในพื้นที่ใดได้บ้าง จึงจะเหมาะสมในการจัดการ

สรุป

การออกพระราชบัญญัติป่าชุมชนนั้นตามความคิดของผมเป็นสิ่งที่ดี แต่ควรให้ชะลอไว้ก่อน หันมาทบทวนกฎหมาย พระราชบัญญัติต่างๆ 30 กว่าฉบับนั้น และประมวลให้เหลือเพียงฉบับเดียว กำหนดเป้าหมายและนโยบายให้ชัดเจน ให้สอดคล้องกับนโยบายที่ปรับปรุงใหม่ และสอดคล้องกับแผนการดำเนินงานในการจัดการพื้นที่ป่าชุมชนในอนาคต และควรกำหนดพื้นที่ที่จะกันไว้เป็นพื้นที่ป่าชุมชน เพื่อการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการดำเนินการในส่วนนี้

น่าจะใช้เวลาไม่มากนัก เนื่องจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมป่าไม้ กรมพัฒนาที่ดิน กรมที่ดิน เป็นต้น มีข้อมูลอยู่มากพอสมควร นอกจากนี้ ควรคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน ช่างราชการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด เพื่อที่บุคลากรเหล่านี้จะได้ร่วมกันคิดร่วมกันทำ ร่วมกันดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างแท้จริง ซึ่งจะสอดคล้องกับนโยบายของรัฐที่มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น มีทั้งสิทธิและหน้าที่ดูแลทรัพยากรธรรมชาติ และการใช้ทรัพยากรร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ การดำเนินงานในลักษณะนี้ก่อให้เกิดความชัดเจนและความมั่นคง ไม่สับสนในการนำมาใช้ และจะได้ให้ความร่วมมืออย่างถูกต้องและเต็มใจ และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมแน่นอน

การสนับสนุนการอนุรักษ์ป่าโดยกองทุนสิ่งแวดล้อม

นางจินตนา ทวีมา

ผู้อำนวยการกองทุนสิ่งแวดล้อม
สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

กองทุนสิ่งแวดล้อม เป็นมาตรการทางการเงิน-ที่จัดตั้งขึ้นในกระทรวงการคลัง โดยอาศัยอำนาจตาม-ความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ-สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 หมวด 2 กองทุน-สิ่งแวดล้อม (มาตรา 22 ถึง มาตรา 31) โดยมี-วัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเงินเสริมสำหรับการ-สนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐ ทั้งส่วนราชการ-องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ รวมทั้ง-ภาคเอกชนในการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย อากาศ-เสีย ระบบกำจัดของเสียหรืออุปกรณ์อื่นใด เพื่อ-ควบคุม บำบัด หรือขจัดมลพิษ นอกจากนี้ยังให้การ-สนับสนุนการดำเนินกิจการใดๆ ทั้งส่วนราชการและ-องค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ-สิ่งแวดล้อม ภายใต้กระบวนการความร่วมมือของ-ประชาชนด้วย โดยองค์กรเอกชนที่สามารถขอรับ-การสนับสนุนได้จะต้องเป็นองค์กรเอกชนที่จดทะเบียน-กับกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม-เป็นองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและ-อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งนี้การสนับสนุน-ดังกล่าวกองทุน สิ่งแวดล้อมจะให้การสนับสนุนทั้งใน-รูปของเงินอุดหนุนและเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ

กระบวนการในการบริหาร-งานกองทุนสิ่งแวดล้อม

การบริหารงานกองทุน จะต้องเป็นไปตาม-พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม-แห่งชาติ พ.ศ. 2535 ภายใต้แผนนโยบายของ-คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและการกำกับดูแล-ของคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย-ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม-เป็นประธาน ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรง-คุณวุฒิที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่ง-ชาติ จำนวน 5 ท่าน เป็นกรรมการ โดยมีสำนักงาน-นโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม เป็นฝ่ายเลขานุการ และ-ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม-ทั้งนี้คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมจะทำหน้าที่-กำหนดหลักเกณฑ์ ระเบียบและเป็นผู้พิจารณาจัดสรร-เงิน รวมทั้งการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานของ-กองทุนฯ

การบริหารงานกองทุน ได้กำหนดให้มีระเบียบ-ข้อกำหนด เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางปฏิบัติงาน-สำหรับการบริหารงานกองทุนฯ มาตั้งแต่ปี พ.ศ.-2536 และปัจจุบันได้มีการปรับปรุงให้เหมาะสม-สอดคล้องกับแนวทางการปรับการบริหารจัดการ-กองทุนระยะสั้น (พ.ศ. 2545-2547) ซึ่งได้แก่

❖ ระเบียบคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยการจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2544)

❖ ข้อกำหนดคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณา-โครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2544)

❖ ระเบียบคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยวิธีการรับเงินและเบิกจ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2544)

นอกจากนี้ได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ชั้น 2 คณะ ภายใต้คณะกรรมการกองทุนฯ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาถ่วงดุลความเหมาะสมของโครงการที่เสนอขอรับการสนับสนุนจากกองทุน คือ

❖ คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมด้านเทคนิค และกลั่นกรองโครงการก่อสร้างระบบ-บำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย และระบบบำบัดอากาศเสียที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม

❖ คณะอนุกรรมการพิจารณาและกลั่นกรอง-โครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม

สำหรับการบริหารงานกองทุนฯ ด้านการเงินนั้น ได้กำหนดให้กรมบัญชีกลางเป็นผู้เก็บรักษาเงินและ-เป็นผู้จัดการกองทุนในภาพรวมและผู้จัดการใน ส่วนเงินอุดหนุนด้วย รวมทั้งมีบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (IFCT) เป็นผู้จัดการกองทุนในส่วน-ของวงเงินกู้ที่จัดสรรให้ภาคเอกชน และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นผู้จัดการกองทุนใน-ส่วนของวงเงินกู้ที่จัดสรรให้องค์กรปกครองส่วน-ท้องถิ่นรัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีใช่เป็นโรงงาน-อุตสาหกรรม

แนวทางการสนับสนุนโครงการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กองทุนสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพื่อ-การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐและองค์กรเอกชนในด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของ-ชุมชนและท้องถิ่น ด้วยการกำหนดเป็นหลักเกณฑ์-

และเงื่อนไขการสนับสนุนเงินอุดหนุนให้กับองค์กร-เอกชนที่จดทะเบียนกับกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นองค์กรเอกชนด้าน-การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากร-ธรรมชาติ รวมทั้งการสนับสนุนหน่วยงานของรัฐเพื่อ-ดำเนินกิจการใดๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษา-คุณภาพ สิ่งแวดล้อม ดังนี้คือ

❖ แนวทางการพิจารณาสนับสนุนเงินอุดหนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อดำเนินโครงการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ-องค์กรเอกชน

 ลักษณะและประเภทโครงการที่อยู่ในข่ายการได้รับการสนับสนุน

● โครงการมีผลต่อการสนับสนุน-การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใน-ระดับท้องถิ่น โดยกระบวนการความร่วมมือของ-ประชาชนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาความ-เสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใน-พื้นที่ ซึ่งถือเป็นการสร้างกระบวนการกระจาย-บทบาทและความรับผิดชอบไปสู่ประชาชนและชุมชน-ในพื้นที่

● โครงการมีความจำเป็นเร่งด่วน-ที่จะต้องดำเนินการเพื่อการส่งเสริมและรักษา-คุณภาพสิ่งแวดล้อมรวมทั้งป้องกันและแก้ไขผลกระทบ-สิ่งแวดล้อมที่จะมีต่อชุมชนและประชาชน

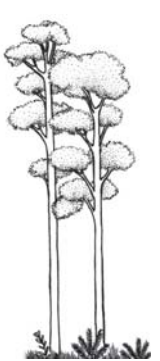
● โครงการมีความสอดคล้องกับ-แนวนโยบายแห่งรัฐ ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ-สิ่งแวดล้อม และแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม-แห่งชาติ

● โครงการมีระยะเวลาแน่นอนและ-สามารถวัดผลได้ชัดเจน

● โครงการมีการดำเนินกิจกรรมที่มี-ส่วนช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐ-รวมทั้งต้องไม่ผิดหรือขัดกับกฎหมาย กฎระเบียบที่-เกี่ยวข้อง

● ระยะเวลาดำเนินโครงการ ควรมี-ขั้นตอนและระยะเวลาปฏิบัติการที่แน่นอน แต่ไม่ควร-เกิน 3 ปี

 พื้นที่ดำเนินโครงการจะพิจารณาถึง-ความเป็นไปได้ในการใช้พื้นที่ หากเป็นพื้นที่อนุรักษ์

หรืออยู่ภายใต้การควบคุมตามกฎหมาย องค์กรเอกชน จะต้องแจ้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบบริหารและ/หรือพิจารณาการสนับสนุนการใช้พื้นที่

✦ แนวทางการดำเนินโครงการ จะต้องสร้างเครือข่ายประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจ และพัฒนารูปแบบการสร้างบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นเพื่อเสริมงานของรัฐ รวมทั้งควรจะมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

✦ วงเงินสนับสนุนแต่ละโครงการไม่เกินโครงการละ 5 ล้านบาท

✦ โครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ จะต้องมีความชัดเจนในประเด็นความสืบเนื่องของโครงการหลังจากสิ้นสุดโครงการที่กองทุนฯ ให้การสนับสนุน โดยจะต้องแสดงให้เห็นว่าเมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้นแล้ว จะมีการดำเนินโครงการที่ต่อเนื่อง หรือมีหน่วยงาน/องค์กรชุมชนนำผลของการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์ต่อไป

❖ แนวทางสนับสนุนเงินอุดหนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อดำเนินโครงการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ**หน่วยงานภาครัฐ**

✦ ลักษณะและประเภทโครงการที่อยู่ในข่ายจะได้รับการสนับสนุน

- โครงการมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ แต่ไม่สามารถขอตั้งงบประมาณในปีงบประมาณนั้น หรือสรรหาเงินจากแหล่งอื่นได้ โดยโครงการดังกล่าวจะต้องมีเป้าหมาย เพื่อการสนับสนุนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งสามารถป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะมีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งหากไม่ดำเนินการแล้วจะเกิดผลเสียหายต่อการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศ ทั้งนี้ควรเป็นโครงการในลักษณะโครงการต้นแบบ เพื่อสามารถใช้เป็นตัวอย่างในการขยายผลสู่พื้นที่อื่นๆ ต่อไป

- โครงการมีระยะเวลาแน่นอน และสามารถวัดผลได้ชัดเจน

- การดำเนินโครงการจะต้องไม่เกิดความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นรวมทั้งเป็นโครงการที่

ประชาชนและองค์กรชุมชนมีส่วนร่วมหรือส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อเสริมงานของรัฐ

✦ มีรูปแบบและวิธีการดำเนินงานของกิจกรรมต่างๆ ของโครงการที่มีความชัดเจน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง

✦ วงเงินสนับสนุน แต่ละโครงการไม่เกินโครงการละ 5 ล้านบาท กรณีเกินวงเงินที่กำหนด จะต้องขออนุมัติเป็นพิเศษเป็นกรณีๆ ไป

✦ โครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ จะต้องมีความชัดเจนในประเด็นความสืบเนื่องของโครงการ หลังจากสิ้นสุดการสนับสนุนจากกองทุนฯ แล้ว

❖ องค์กรรับผิดชอบ ในการพิจารณาให้การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อดำเนินงานโครงการขององค์กรเอกชนและของส่วนราชการ ประกอบด้วย 3 องค์กร คือ

✦ สำนักงานกองทุนสิ่งแวดล้อม : หน่วยงานระดับกองภายใต้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม จะทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาการพิจารณาลั่นกรองโครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยจะทำหน้าที่พิจารณาความครบถ้วนของคุณสมบัติขององค์กรเอกชนที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ วิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการในเบื้องต้นพร้อมกับการออกสำรวจสภาพพื้นที่และประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประมวลข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาลั่นกรองโครงการฯ และคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป ส่วนของโครงการส่วนราชการจะดำเนินการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการในเบื้องต้น และนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาลั่นกรองโครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมตามขั้นตอนต่อไป

✦ คณะกรรมการพิจารณาลั่นกรองโครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมภายใต้คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม

จะทำหน้าที่ในการจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการสนับสนุนโครงการด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมทั้งพิจารณาถ่วงดุลของโครงการด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ที่ขอรับเงินอุดหนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อนำเสนอคณะกรรมการกองทุนฯ ต่อไป

 คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมประกอบด้วยปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมโยธาธิการ อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินห้าคน ซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแต่งตั้งเป็นกรรมการ โดยมีเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการ จะทำหน้าที่พิจารณา และอนุมัติการจัดสรรเงินกองทุนฯ

การสนับสนุนโครงการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่องค์กรเอกชนที่ผ่านมา

การสนับสนุนโครงการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่องค์กรเอกชนจำแนกออกเป็น 6 ประเภท คือ

- ❖ โครงการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล
- ❖ โครงการด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา และการรณรงค์สร้างจิตสำนึก
- ❖ โครงการด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ❖ โครงการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำ

❖ โครงการด้านการพัฒนาองค์กรชุมชนเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม

❖ โครงการด้านการจัดการขยะ

ทั้งนี้ ในระหว่างปี พ.ศ. 2537-ปัจจุบันได้มีการให้การสนับสนุนโครงการขององค์กรเอกชนภายใต้กระบวนการความร่วมมือประชาชน/ชุมชนไปแล้วรวม 35 โครงการ เป็นวงเงิน 164 ล้านบาท

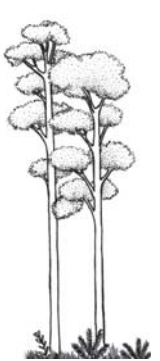
การสนับสนุนโครงการเพื่อการอนุรักษ์ป่าไม้

การสนับสนุนโครงการเพื่อการอนุรักษ์ป่าไม้ของกองทุนสิ่งแวดล้อม จะมีลักษณะเป็นกิจกรรมหนึ่ง-ที่สอดแทรกอยู่ในการดำเนินโครงการประเภทที่ 1 ถึง 5 ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งสามารถแยกการสนับสนุนตามประเภทหน่วยงานได้ ดังนี้

❖ การสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการอนุรักษ์ป่าไม้

โดยปกติ กิจกรรมด้านการอนุรักษ์ป่าไม้จะมีหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบดำเนินการโดยตรงอยู่แล้ว ดังนั้น กองทุนสิ่งแวดล้อมจึงไม่ให้การสนับสนุนด้านการอนุรักษ์ป่าไม้เป็นหลัก ยกเว้นกรณีที่เป็นกิจกรรมเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการ ซึ่งจะต้องเป็นการดำเนินการงานภายใต้ความร่วมมือของประชาชนเป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตาม ในระยะที่ผ่านมาได้ให้การสนับสนุนหน่วยงานของรัฐ เพื่อดำเนินกิจกรรมการอนุรักษ์ป่าไม้ในพื้นที่ที่มีความสำคัญ ตามประกาศของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม คือพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม 2 พื้นที่ ได้แก่ ป่าชายเลนท่าฉัตรไชย จังหวัดภูเก็ต และป่าดงลำพัน อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม การสนับสนุนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ที่จะให้หน่วยงานของรัฐจัดการพื้นที่ป่าดังกล่าว เพื่อการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป โดยมีกิจกรรม เช่น การสร้างสะพานศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน การจัดทำป้ายสื่อความหมายพันธุ์ไม้ การทำแนวเขตป่าอนุรักษ์ และการจัดสร้างห้องนิทรรศการสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

❖ การสนับสนุนองค์กรเอกชน
การสนับสนุนโครงการขององค์กรเอกชน-
เพื่อการอนุรักษ์ป่าไม้ ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ซึ่ง-
สรุปได้ดังนี้

✎ *การจัดการป่าชุมชน* : การดูแลจัดการ
ป่าโดยองค์กรชุมชน มีพัฒนาการมาจากความเชื่อ-
และภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่น ประกอบกับแรง-
ผลักดันอันเนื่องมาจากผืนป่าใกล้บ้านถูกทำลายจาก-
การสัมปทานป่าไม้ เหมือนแร่ การเข้ามาลักลอบ
ตัดไม้จากคนภายนอก องค์กรชุมชนหลายชุมชน
เรียนรู้ว่า หากชุมชนไม่ดูแลจัดการป่า ลำห้วยก็จะแห้ง
อาหารในป่าก็จะร่อยหรอและหมดไป เมื่อสถานการณ์
พื้นที่ป่าลดจำนวนลงเรื่อยๆ ชุมชนในเขตต้นน้ำเริ่มมี-
ความตื่นตัวที่จะช่วยกันฟื้นฟูป่า มีการสำรวจและ-
กำหนดขอบเขตป่า สร้างกฎระเบียบป่าชุมชน
จัดกิจกรรมการบวชป่าชุมชน ตลอดจนการสร้าง-
ความเข้มแข็งให้กับองค์กรชุมชนในการผลักดัน
พระราชบัญญัติป่าชุมชน

ตัวอย่างโครงการ

● โครงการส่งเสริมองค์กรชาวบ้าน
อนุรักษ์ป่าโคกใหญ่ อำเภอลำปาง จังหวัด-
มหาสารคาม ของมูลนิธิชุมชนอีสาน

● โครงการพัฒนาและฟื้นฟูระบบ-
นิเวศลำน้ำพอง ของมูลนิธิชุมชนอีสาน

● โครงการพัฒนาชุมชนเพื่อฟื้นฟู
ต้นน้ำน่าน ของมูลนิธิรักษ์เมืองน่าน

✎ *การจัดการไฟป่า* : ไฟป่าเปรียบ-
เสมือนดาบสองคม คือ มีทั้งคุณและโทษ ในสภาพป่า-
ที่มีความแห้งแล้ง ไฟป่าทำหน้าที่เป็นผู้ย่อยสลายให้-
ธาตุอาหารจากซากพืชกลับสู่พื้นดินเร็วขึ้น ไม้ในป่า-
ผลัดใบและป่าเต็งรังต้องมีไฟป่าคอยกระตุ้นการงอก-
ของเมล็ดพืชและทำให้แตกหน่อ จึงสามารถใช้เป็น-
เครื่องมือในการทำให้ระบบนิเวศบางระบบคงอยู่ได้
แต่ถ้าไฟป่ารุนแรงมากก็จะทำลายลูกไม้เล็กๆ ที่กำลัง-
โต ป่าที่กำลังฟื้นตัวต้องหยุดชะงักลง

องค์กรเอกชนที่เล็งเห็นถึงความสำคัญ
ในเรื่องนี้ ได้ร่วมมือกับชุมชนในการจัดการไฟป่า-
อย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การสร้างใจให้กับ-
ชุมชนให้เห็นถึงคุณและโทษของไฟป่า การจัดตั้ง
คณะกรรมการดับไฟป่าของหมู่บ้าน การระดมทุน-

เพื่อซื้ออุปกรณ์ดับไฟ การฝึกอบรมวิธีการดับไฟ และ-
ที่สำคัญคือการทำแนวกันไฟเป็นประจำทุกปีซึ่งหลาย-
แห่งแนวกันไฟยังใช้เป็นแนวเขตป่าได้อีกด้วย

ตัวอย่างโครงการ

● โครงการสื่อสารเพื่อการฟื้นฟู-
ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำภาคเหนือ
ของมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม

● โครงการพัฒนาชุมชนเพื่อการ-
อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าธรรมชาติลุ่มน้ำวัง ของ
มูลนิธิการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม

● โครงการพัฒนาชุมชนเพื่อฟื้นฟู-
ต้นน้ำน่าน ของมูลนิธิรักษ์เมืองน่าน

✎ *การอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชายเลน* :
ป่าชายเลนมีความสำคัญต่อระบบนิเวศวิทยาทาง-
ทะเล เพราะเป็นแหล่งอาหารและแหล่งเพาะพันธุ์ของ-
สัตว์น้ำในทะเล ซึ่งมีความสำคัญต่ออาชีพและความ-
เป็นอยู่ของประชากรชายฝั่ง เนื่องจากเป็นแหล่ง-
อาหารทางธรรมชาติ และเป็นแหล่งประกอบอาชีพ-
ประมงพื้นบ้าน นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งทรัพยากร-
ป่าไม้ที่มีค่าทางเศรษฐกิจแต่ปัจจุบันถูกบุกรุกและ-
ทำลาย ทำให้พื้นที่ป่าไม้ลดลง

องค์กรเอกชนได้ร่วมกับชุมชนและ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเพื่อฟื้นฟูและอนุรักษ์
ป่าชายเลนไว้ โดยการสำรวจข้อมูลเพื่อวางแผน-
จัดการโดยกระบวนการมีส่วนร่วม การสร้างจิตสำนึก-
ให้กับเยาวชนด้วยการสร้างหลักสูตรสิ่งแวดล้อม-
ศึกษาที่สัมพันธ์กับภูมิปัญญาท้องถิ่น การเสริมสร้าง-
ศักยภาพองค์กรชุมชนและองค์กรปกครองท้องถิ่น
ในการเฝ้าระวังและดูแลรักษาพื้นที่ป่าชายเลน การ
จัดทำแหล่งศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน การสนับสนุน
อาชีพทดแทนอาชีพตัดไม้เผาถ่าน การฟื้นฟูป่าชายเลน
ที่ถูกแผ้วถางหรือถูกทำลาย

ตัวอย่างโครงการ

● โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่า-
ชายเลน ป่าท่าตะเภาและป่าเลนน้ำเขียว จังหวัด-
ตราด ของสมาคมที่ปรึกษาสิ่งแวดล้อมไทย

● โครงการโรงเรียน-ชุมชนร่วมใจ-
พิทักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลนอ่าวทุ่งมหา ของมูลนิธิ
สิ่งแวดล้อมไทย

การฟื้นฟูที่ป่าต้นน้ำ : ป่าต้นน้ำมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบนิเวศในฐานะที่เป็นปัจจัยการผลิตและปัจจัยสี่ อันเป็นรากฐานแห่งการดำรงชีวิต นอกจากนี้จะเป็นต้นกำเนิดของลำน้ำสาขาย่อยหลายสาย ที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีพของแต่ละชุมชนแล้ว ยังเป็นแหล่งที่มีความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศ ในอดีตชุมชนที่ตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณป่าต้นน้ำ มีวัฒนธรรมการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน สัตว์ป่าและแหล่งน้ำอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาชาวบ้านของชุมชนแต่ละท้องถิ่น แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นต้องพึ่งพาระบบเศรษฐกิจภายนอกมากขึ้น โดยการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอกมากขึ้น เช่น ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดวัชพืช เครื่องจักรกลต่างๆ เพื่อเพิ่มผลผลิต ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ชาวบ้านประสบปัญหาขาดทุน เป็นหนี้สินทั้งจากนายทุน เงินกู้ยืมอกระบบและแหล่งเงินกู้ต่างๆ จึงต้องมีการขายแรงงานรวมทั้งแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างไร้ขีดจำกัด เช่น บุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ การตัดไม้เพื่อขายให้นายทุน ทำให้ความสมดุลของระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงไป เช่น อากาศแปรปรวนน้ำแห้งในฤดูแล้ง เกิดน้ำท่วมฉับพลัน จนกระทั่งสภาพพื้นที่ป่าต้นน้ำมีแนวโน้มลดลงและสัตว์ป่าใกล้จะสูญพันธุ์

องค์กรเอกชนได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระหว่างชุมชนในพื้นที่และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อร่วมมือกันในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ โดยการสนับสนุนการวางแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน การดูแลรักษาป่า การป้องกันไฟป่า การป้องกันการลักลอบตัดไม้ การกันแนวเขตป่าอนุรักษ์ ป่าชุมชนและป่าใช้สอย การปลูกป่าเสริมในพื้นที่ต้นน้ำ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อวางแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดเครือข่ายการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

ตัวอย่างโครงการ

- โครงการพัฒนาองค์กรชาวบ้าน-เครือข่ายต้นน้ำพอง ของมูลนิธิชุมชนอีสาน

- โครงการพิทักษ์และฟื้นฟูสภาพแม่น้ำปิงอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ของสมาคมที่ปรึกษาสิ่งแวดล้อม

- โครงการร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ปิงตอนบนโดยประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม ของมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชฯ

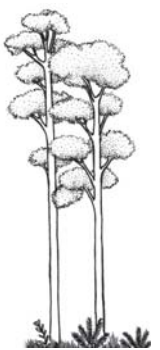
การสร้างจิตสำนึกและสิ่งแวดล้อมศึกษา : ในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันที่ต้องมีการแข่งขันมากขึ้น ทำให้ผู้คนต้องนึกถึงความอยู่รอดของครอบครัวเป็นอันดับแรก ดังนั้นจึงทำให้ขาดการเอาใจใส่ดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน คนรุ่นใหม่ขาดโอกาสในการเรียนรู้เรื่องคุณค่าและความสำคัญ-ของทรัพยากรธรรมชาติ บนพื้นฐานของวัฒนธรรมดั้งเดิม

องค์กรเอกชนได้เห็นถึงความสำคัญ-ของเยาวชนในฐานะที่เป็นกลไกสำคัญของชุมชนที่จะมีบทบาทต่อชุมชนในอนาคต จึงดำเนินการพัฒนาศักยภาพของเยาวชน นักเรียน ให้มีความรู้และเห็น-ความสำคัญของสิ่งแวดล้อม และเกิดจิตสำนึกและ-ทักษะในการเข้ามามีบทบาทแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม-และสามารถดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นได้ โดยดำเนินกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน การพัฒนาการเรียน-การสอนของโรงเรียนในรูปแบบ “หลักสูตรสิ่งแวดล้อม” การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การจัดนิทรรศการสิ่งแวดล้อม สร้างศูนย์ข้อมูลสิ่งแวดล้อมศึกษาของท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมต่อเนื่องในโรงเรียนและชุมชน

ตัวอย่างโครงการ

- โครงการโรงเรียนพิทักษ์สิ่งแวดล้อมของสมาคมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม
- โครงการสิ่งแวดล้อมศึกษา ของมูลนิธิ Y.M.C.A. เพื่อการพัฒนาภาคเหนือ
- โครงการอนุรักษ์ป่าเขาอ่างฤๅไนด้วยกระบวนการทางการศึกษา ของสมาคมหยุดฝน

การสนับสนุนเกษตรกรรมนิเวศ : เกษตรกรรมนิเวศ เป็นรูปแบบการเกษตรที่ทำให้เกษตรกรมีความมั่นคงในฐานะการผลิตแบบพึ่งตนเอง ช่วยลดปัญหาที่เกิดจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ซึ่งใช้-

สารเคมีปริมาณมาก ที่ส่งผลให้มีสารพิษตกค้างในดินและไหลลงสู่แหล่งน้ำ เกษตรกรกรณีนี้ยังคงช่วยลดการพังทลายของหน้าดินและลดการบุกรุกแผ้วถางป่าเพื่อใช้พื้นที่ในการเกษตร ด้วยคุณประโยชน์ของการเกษตรรูปแบบนี้

องค์กรเอกชนได้นำรูปแบบการเกษตรดังกล่าวมาส่งเสริมให้กับองค์กรชาวบ้าน โดยการฝึกอบรมและพาศึกษาดูงานการทำเกษตรผสมผสานวนเกษตรสนับสนุนการปลูกผักปลอดสารพิษ การกำจัดแมลงโดยใช้พืชสมุนไพรพื้นบ้านแทนยาฆ่าแมลง การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพใช้ในครัวเรือน ซึ่งมีส่วนช่วยให้ทรัพยากรดิน น้ำ และป่าไม้อุดมสมบูรณ์มากขึ้น

ตัวอย่างโครงการ

- โครงการอนุรักษ์ป่าภูพานด้วยเครือข่ายเกษตรกรรมนิเวศ ของสมาคมพัฒนาชนบทอีสาน
- โครงการเครือข่ายเกษตรกรรมยั่งยืน ของมูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา
- โครงการเกษตรกรรมยั่งยืนฟื้นฟูกว๊านพะเยา ของมูลนิธิฟื้นฟูชนบท
- โครงการเกษตรกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม จังหวัดนครศรีธรรมราช ของมูลนิธิหมู่บ้าน

✎ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของป่า มีส่วนช่วยสนับสนุนให้ระบบนิเวศของป่าอันเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตที่มีความอุดมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

องค์กรเอกชนได้มีการส่งเสริมให้ชุมชนที่มีการใช้ประโยชน์จากป่าสร้างเรือนเพาะชำกล้าไม้พื้นบ้าน พันธุ์ไม้หายาก แล้วนำไปปลูกเสริมในป่า มีการนำกล้วยไม้กลับคืนสู่ป่า ซึ่งนับเป็นการสร้างจิตสำนึกต่อการรักษาดูแลรักษาป่า รวมทั้งสร้างกระแสการป้องกันการตัดไม้ทำลายป่าอีกด้วย

ตัวอย่างโครงการ

- โครงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำยม โดยองค์กรชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ของมูลนิธิพัฒนาภาคเหนือ
- โครงการเครือข่ายเกษตรกรรมยั่งยืน ของมูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา

✎ การปลูกป่า : ป่าเป็นพื้นที่ผลิตปุ๋ยธรรมชาติ เป็นแหล่งอาหาร ยารักษาโรค ไม่ใช่สอยเลี้ยงสัตว์ แหล่งพืชพันธุ์และพันธุ์ไม้ต่างๆ ในปัจจุบันแม้ว่าจะมีกฎหมายยกเลิกสัมปทานป่าไม้ทั่วประเทศ แต่ปัญหาการลักลอบตัดไม้ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ลำห้วยต่างๆ เริ่มต้นขึ้นโดยเฉพาะในฤดูแล้ง ซึ่งเป็นปัญหาหลักที่ทำให้การทำเกษตรได้ผลน้อย

องค์กรเอกชนได้ร่วมกับชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ ดำเนินการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นโดยการระดมทุนทรัพย์จากชุมชนในการฟื้นฟูป่า การปลูกป่าชายเลนและป่าบกซ่อม/เสริมในพื้นที่เสื่อมโทรม รวมถึงการนำพันธุ์ไม้จากป่ามาเพาะพันธุ์ปลูกตามหัวไร่ปลายนาเพื่อเป็นไม้ใช้สอยทดแทนการตัดจากป่า

ตัวอย่างโครงการ

- โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าชายเลน ป่าท่าตะเภาและป่าเลนน้ำเค็ม จังหวัดตราด ของสมาคมที่ปรึกษาสิ่งแวดล้อมไทย
- โครงการโรงเรียน-ชุมชนร่วมใจพิทักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน อ่าวทุ่งมหา ของมูลนิธิสิ่งแวดล้อมไทย
- โครงการร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ปิงตอนบน โดยประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม ของมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชฯ

✎ การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้

ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำ : การดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนลุ่มน้ำได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยเฉพาะการปรับตัวจากระบบเกษตรดั้งเดิม เข้าสู่ระบบการเกษตรแผนใหม่ ซึ่งต้องพึ่งพาปัจจัยการผลิตที่มีอันตรายต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม นอกเหนือจากต้นทุนที่สูงขึ้น ได้แก่ การใช้ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลงอย่างเข้มข้น และเครื่องจักรกลต่างๆ รวมไปถึงการบุกเบิกพื้นที่ป่าลุ่มน้ำเพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจ ความกดดันเหล่านี้ได้ทำให้วิถีชีวิตที่เคยพึ่งพาทรัพยากรของชุมชนในหลายชุมชนได้เปลี่ยนแปลงไป

องค์กรเอกชนได้ร่วมมือกับชุมชนในการจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำ มีการสร้างเครือข่ายองค์กรชุมชนลุ่มน้ำ รวมทั้งการส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน

ตัวอย่างโครงการ

- โครงการประสานความร่วมมือเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของมูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา

- โครงการความร่วมมือเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ของมูลนิธิพัฒนาภาคเหนือ

 การอนุรักษ์ป่าทาม : ป่าทามถือเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประเภทหนึ่ง และเป็นระบบนิเวศที่มีลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีการใช้ประโยชน์ของชุมชนอย่างยาวนาน คุณค่าของป่าทามมีทั้งต่อระบบนิเวศ คือเป็นแหล่งเพาะฟักตัวอ่อนของสัตว์น้ำ สัตว์ปีก สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ เป็นแหล่งซิมซบน้ำ รักษาระดับน้ำใต้ดินและเก็บรักษาน้ำไว้ในแหล่งธรรมชาติในฤดูแล้ง ป้องกันน้ำท่วมเฉียบพลัน เป็นแนวกักตะกอนและสารพิษจากการเกษตร เป็นแหล่งอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และมีคุณค่าต่อวิถีชีวิตชุมชนในการประกอบอาชีพในพื้นที่ป่าทาม เช่น ทำนา ปลูกพืชไร่ จับสัตว์น้ำ การใช้ไม้ใช้สอย การเก็บผลผลิตจากป่าและการเลี้ยงสัตว์ แต่ปัจจุบันได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ และวิถีชีวิตชุมชนหลายประการ เช่น การสร้างเขื่อน การสร้างฝายปิดลำน้ำ ซึ่งส่งผลทำให้เกิดน้ำท่วมขังแบบถาวร ภาคเอกชนบุกรุกพื้นที่เพื่อการปลูกไม้โตเร็ว อุตสาหกรรม และการเข้าไปเก็บเกี่ยวผลผลิตจากป่าทามของชุมชน

องค์กรเอกชนได้ร่วมมือกับองค์กรชุมชนในการฟื้นฟูและอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำป่าทาม โดยส่งเสริมศักยภาพขององค์กรชุมชนในการบริหารจัดการป่าทามในรูปคณะกรรมการป่าของหมู่บ้าน การกำหนดแนวเขตป่าทาม การส่งเสริมอาชีพวนเกษตรและอาชีพเสริมต่างๆ เพื่อลดการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าทาม จัดตั้งศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าทามเพื่อให้เยาวชนและบุคคลทั่วไปเข้าไปศึกษาเรียนรู้ จัดค่ายสิ่งแวดล้อม จัดทัวร์เชิงอนุรักษ์เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าทามอย่างยั่งยืน

ตัวอย่างโครงการ

- โครงการฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำป่าทามมูล ของมูลนิธิชุมชนอีสาน

การอนุรักษ์พรรณพืชสมุนไพร :

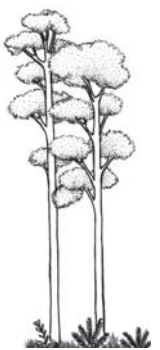
ปัจจุบันคนจำนวนมากเริ่มหันมาให้ความสำคัญและตระหนักในคุณค่าการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสมุนไพรมากขึ้น โดยนำมาใช้ทั้งเป็นยารักษาโรค และเป็นส่วนประกอบสำคัญในการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค จึงมีผลทำให้มีแนวโน้มความต้องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติสมุนไพรเพิ่มมากขึ้นทั้งตลาดภายในและตลาดต่างประเทศ การเก็บสมุนไพรมาใช้ประโยชน์ เป็นการเก็บจากป่าธรรมชาติ ไม่มีการปลูกสมุนไพรเพื่อนำมาใช้ จึงมีผลทำให้ทรัพยากรสมุนไพรมีแนวโน้มลดลง และประกอบกับมีการแปรสภาพพื้นที่ป่าอันเป็นแหล่งกำเนิดสมุนไพรที่สำคัญไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นด้วย จึงมีผลทำให้แหล่งสมุนไพรเสื่อมโทรมและลดลง หากไม่มีการแก้ไขและดำเนินการจัดการที่เหมาะสมจะส่งผลทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติสมุนไพรอย่างรุนแรงในอนาคตอันใกล้อย่างแน่นอน

องค์กรเอกชนได้ร่วมมือกับชุมชนเพื่อที่จะพัฒนาให้เกิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติด้านสมุนไพรในระดับชุมชน ตั้งแต่การอนุรักษ์แหล่งสมุนไพรธรรมชาติ การฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่นในการใช้สมุนไพร การพัฒนาธุรกิจสมุนไพรทั้งเพื่อการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืน โดยการส่งเสริมการปลูกทดแทนการผลิตวัตถุดิบที่มีคุณภาพและการตลาดที่ครบวงจร โดยให้องค์กรชาวบ้านเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์สมุนไพรอย่างยั่งยืน และมีการพัฒนาเป็นธุรกิจชุมชนได้อย่างยั่งยืน

ตัวอย่างโครงการ

- โครงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์พรรณพืชสมุนไพรและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนในพื้นที่อำเภอภูซำ และอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ของมูลนิธิสุขภาพไทย

การอนุรักษ์ป่าไม้นั้น นอกจากภาครัฐจะเป็นผู้ดำเนินการแล้ว ประชาชนและองค์กรชุมชนก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะนำไปสู่การป้องกันฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม โดยจะต้องมีพื้นฐานที่มาจากจิตสำนึกอย่างรู้คุณค่าของทุกคนเป็นสำคัญ

สรุปการประชุม วันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ ความหลากหลายทางชีวภาพของป่าไม้

ศ.ดร. ทวีศักดิ์ ปิยะกาญจน์

ศาสตราจารย์กิตติคุณ

สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประชุมครั้งนี้ จัดขึ้นเนื่องในโอกาสวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งตรงกับวันที่ 22 พฤษภาคม ของทุกปี โดยเน้นเรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพของป่าไม้ โดยได้รับความกรุณาจากวิทยากรในหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมทรัพยากรทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กรมป่าไม้ กระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์ควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร โรงพยาบาลศูนย์เจ้าพระยา-อภัยภูเบศร์ และอาจารย์มนู โอมะคุปต์ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในคณะอนุกรรมการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ เนื้อหาสาระที่วิทยากรแต่ละท่านได้ให้เกียรติบรรยายสรุปได้ดังนี้

ทรัพยากรทางปัญญากับความหลากหลายทางชีวภาพ

ท่านอธิบดีกรมทรัพยากรทางปัญญา ได้ให้คำจำกัดความของ “ทรัพยากรทางปัญญา” ว่าเป็นผลงานสร้างสรรค์ทุกอย่างที่เกิดขึ้นจากการใช้ปัญญาของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการคิดค้นเทคโนโลยีใหม่ การประดิษฐ์ และใช้ประโยชน์ในทรัพยากรที่มีอยู่

รวมถึงสิทธิในผลงานสร้างสรรค์เหล่านั้นที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ และมีกฎหมายรับรอง

ส่วนวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ คือการอนุรักษ์ ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม เพื่อความอยู่ดีกินดีของสังคม

หัวข้อทั้งสองมีความเหมือนกันในเรื่องของการพัฒนาความสงบสุข ความมั่นคงของสังคม และทำให้เกิดการเกื้อกูลกัน กล่าวคือ ทรัพยากรทางปัญญาจะเอื้อต่อการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเหมาะสมเพิ่มมากขึ้น ส่วนความหลากหลายทางชีวภาพก็เป็นทรัพยากรที่มนุษย์ใช้สร้างสรรค์ทรัพยากรทางปัญญาให้มีความหลากหลายมากขึ้น

ผู้ที่เป็นเจ้าของทรัพยากร ต้องเอื้อให้เจ้าของเทคโนโลยีได้ใช้ประโยชน์เพื่อความยั่งยืนและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ในขณะเดียวกันเจ้าของเทคโนโลยีที่มาใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดังกล่าว ก็ต้องถ่ายทอดความรู้สู่กลุ่มประเทศผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรด้วย เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน

การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของป่าไม้ในอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

ท่านคณบดีคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้บรรยายถึงอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ว่าถือกำเนิดขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและยุติธรรม

องค์กรในการบริหารงานของอนุสัญญาประกอบด้วย การประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญา (COP) คณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ วิชาการ และเทคโนโลยี (SBSTTA) สำนักเลขาธิการอนุสัญญา (Secretariat) กลไกการเงิน หน่วยงานติดตามประสานงาน และหน่วยงานเสริมอื่นๆ

ในส่วนของแผนปฏิบัติงานของอนุสัญญา ได้กำหนดให้ความหลากหลายทางชีวภาพของป่าไม้ เป็น 1 ใน 5 หัวข้อหลักที่ต้องดำเนินการ ทั้งนี้อนุสัญญาได้มีการดำเนินงานในด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของป่าไม้อย่างยั่งยืนเรื่อยมา โดยในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญา ในแต่ละครั้งได้กำหนดแนวทางและโครงการในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ การพิจารณาในเรื่องป่าไม้กับความหลากหลายทางชีวภาพ การจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญด้านป่าไม้ การกำหนดข้อตกลงเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพที่ต้องดำเนินการรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพของป่าไม้ เป็นต้น

การฟื้นฟูและปลูกป่าในอนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ท่านรองเลขาธิการ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ได้สรุปว่า การฟื้นฟูและปลูกป่าเป็นมาตรการหนึ่งที่พิธีสารเกียวโตภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ด้านการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกจากการเพิ่มหรือขยายแหล่งรองรับและเก็บกักคาร์บอน โดยประเทศภาคีที่พัฒนาแล้วอาจจะร่วมกันดำเนินการด้วยตนเอง

หรือเป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างประเทศภาคีที่พัฒนาแล้วกับประเทศภาคีที่กำลังพัฒนา เพื่อช่วยให้ประเทศภาคีที่พัฒนาแล้ว สามารถบรรลุเป้าหมายของการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามพันธกรณี ขณะเดียวกันโครงการร่วมดังกล่าวจะต้องมีส่วนร่วมสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศที่กำลังพัฒนา โอกาสที่ประเทศไทยจะร่วมดำเนินโครงการภายใต้กลไกการพัฒนาที่สะอาด มีอยู่หลายสาขาซึ่งรวมทั้งสาขาป่าไม้ แต่เนื่องจากกฎเกณฑ์ระเบียบและวิธีปฏิบัติยังอยู่ในขั้นการจัดทำรายละเอียด และคาดว่าจะบรรลุข้อตกลงได้ในปี พ.ศ. 2546 ดังนั้นการที่จะเริ่มดำเนินโครงการในขณะนี้ จึงเป็นประเด็นปัญหาว่าควรจะดำเนินการไปก่อนที่จะมีการลงทุนจากต่างประเทศ หรือควรจะรอความชัดเจนจากมติที่ประชุมของสมัชชาภาคี

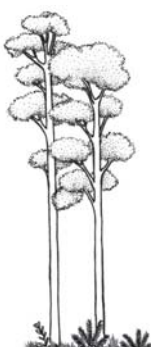
ไซเตส (CITES) กับประเทศไทย

ผู้เชี่ยวชาญจากสำนักอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดของสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ ได้บรรยายถึงอนุสัญญาไซเตส ว่ามีเป้าหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่าและพืชใน-โลก โดยเน้นสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์หรือถูกคุกคามจนมีปริมาณลดน้อยลงเป็นเหตุให้เกิดการสูญพันธุ์ การอนุรักษ์กระทำโดยการสร้างเครือข่ายทั่วโลกในการควบคุมการค้าระหว่างประเทศ ปัจจุบันมีสมาชิก-รวม 157 ประเทศ

โครงสร้างของไซเตส ประกอบด้วย สำนักเลขาธิการไซเตส มีหน้าที่จัดการประชุมและตรวจสอบรายงานของประเทศภาคีสมาชิก และคณะกรรมการประจำต่างๆ ได้แก่ คณะกรรมการด้านสัตว์ พืช จัดทำคู่มือการจำแนกชนิดพันธุ์และกำหนดชื่อวิทยาศาสตร์

สมาชิกไซเตส มีหน้าที่วางมาตรการในการ-บังคับใช้อนุสัญญาไซเตส มิให้มีการค้าสัตว์ป่า และพืชป่า โดยเน้นสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์หรือถูกคุกคาม ตั้งด่านตรวจสัตว์ป่า พืชป่าระหว่างประเทศ ส่งรายงานประจำปีให้ทราบทั่วกัน

การควบคุมของไซเตส จะควบคุมในระบบใบอนุญาต ในการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน และส่งกลับ-ออกไป ชนิดพันธุ์ของสัตว์ป่าและพืชป่าที่ไซเตสควบคุมระบุไว้ในบัญชีหมายเลข 1,2,3

สำหรับประเทศไทย หน่วยงานที่รับผิดชอบงานเกี่ยวกับไซเตส ได้แก่ กรมป่าไม้ ดูแลด้านสัตว์ป่า กรมวิชาการเกษตร ดูแลด้านพืช และกรมประมง ดูแลด้านสัตว์น้ำ

การสงวนป่าไม้ไว้เพื่อการวิจัย และการให้การศึกษาในโครงการ มนุษย์และชีวมณฑลของยูเนสโก

ท่านรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา-วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความรู้ ว่า องค์การศึกษา-วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization-UNESCO) มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการสงวนป่าไม้ เพื่อการวิจัยและการศึกษา นั่นคือ โครงการมนุษย์และชีวมณฑล (Man and the Biosphere-MAB) โครงการนี้มีโครงสร้างทั่วโลกผ่านเครือข่ายพื้นที่สงวนชีวมณฑล (Biosphere Reserves) โดยพื้นที่ดังกล่าวเป็นเสมือนห้องทดลอง-ธรรมชาติที่ใช้เป็นสถานที่ทำการศึกษาวิจัย และ-สาธิตการจัดระบบนิเวศ เพื่อการพัฒนา และสงวน-รักษาความหลากหลายทางชีวภาพให้คงอยู่อย่าง-ยั่งยืน ปัจจุบันมีพื้นที่สงวนชีวมณฑล 411 แห่ง ใน 94 ประเทศ ส่วนในประเทศไทยมี 4 แห่ง ได้แก่ สะแกราช, แม่สลา ห้วยคอกม้า, สวนสักห้วยทาก และป่าชายเลน จังหวัดระนอง โครงการนี้เป็น-โครงการหนึ่งที่สนับสนุนการสงวนป่าไม้ให้สามารถใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้อย่างยั่งยืน

กระทรวงศึกษาธิการได้ริเริ่มการอนุรักษ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพใน-โรงเรียนระดับต่างๆ หลายแห่ง เช่น ที่ทับทิม และ-วัดโคกการาม จังหวัดสมุทรปราการ เป็นต้น ทั้งนี้ อาจจะเนื่องจากการประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอก็เป็นได้ ประชาชนในส่วนอื่นของประเทศจึงไม่ทราบเรื่องนี้-มากนัก

ชนิดพันธุ์อพยพในป่าไม้

ดร.นริศ จากคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย-เกษตรศาสตร์ บรรยายว่า ป่าไม้และพื้นที่ธรรมชาติ-ที่มีความสำคัญต่อสิ่งมีชีวิตต่างๆ รวมทั้งสัตว์ป่า

ทั้งที่เป็นชนิดพันธุ์ประจำถิ่นและชนิดพันธุ์ที่อพยพ-ย้ายถิ่น เนื่องจากป่าไม้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัย หากิน-ดำรงกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งรองรับการเดินทางผ่าน-เข้ามาของชนิดพันธุ์ที่อพยพย้ายถิ่นด้วย เช่น นก-จากเขตอบอุ่นและเขตกึ่งเขตร้อนหรือเขตร้อน หรือ-สัตว์ป่าตามแนวชายแดนระหว่างประเทศ เช่น ช้างที่-ต้องใช้พื้นที่ในการหากินมาก จึงมีการเดินทางข้าม-ไป-มาระหว่างแนวชายแดน รวมทั้งสัตว์ที่ต้องเดิน-ทางตามลำน้ำ ท้องทะเล และชายฝั่ง เช่น ปลาตูกา-ที่วางไข่ในทะเล แต่ว่ายน้ำมาอาศัยแหล่งน้ำจืดตาม-ลำน้ำแม่กะสะในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร-และแม่น้ำสาละวิน เป็นต้น

ปัญหาการอพยพในพื้นที่ป่า และพื้นที่ชุ่มน้ำ-ได้แก่

- ❖ ปัญหาพื้นที่รองรับการอพยพ ทำให้พื้นที่-ป่าธรรมชาติแยกขาดกันเป็นส่วน ซึ่งเป็นแนวอพยพ-ถูกยึดครองโดยมนุษย์ตามแนวลำธารและแม่น้ำ
- ❖ การปนเปื้อนของสารเคมี ยาฆ่าแมลง-ที่ถูกชะล้างมาจากการเกษตร พื้นที่ชุ่มน้ำ แหล่ง-น้ำในธรรมชาติ หนอง บึง และที่นา
- ❖ การล่าสัตว์ที่ไม่สามารถควบคุมได้
- ❖ การสู้รบตามแนวชายแดนมีการวางทุ่น-ระเบิดจำนวนมาก ทำให้สัตว์ป่าไม่สามารถเดินทาง-ข้ามไป-มาได้

ความร่วมมือจากคนทั้งในประเทศและระหว่าง-ประเทศ เป็นกลไกสำคัญในการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์-ประจำถิ่นและชนิดพันธุ์อพยพย้ายถิ่น ซึ่งอนุสัญญาที่-เกี่ยวข้อง ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นต้น-ความร่วมมือเหล่านี้เป็นหนทางนำไปสู่การคงอยู่ของ-ชนิดพันธุ์ทั้งที่เป็นชนิดพันธุ์ประจำถิ่นและชนิดพันธุ์-อพยพย้ายถิ่น ให้คงความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อ-รักษาสมดุลของระบบนิเวศต่อไป

การแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น-ในป่าไม้

ดร.บรรพต ที่ปรึกษาศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืช-โดยชีววิธีแห่งชาติ สรุปว่า การอนุรักษ์ระบบนิเวศ-ป่าไม้ ซึ่งเป็นแหล่งพันธุกรรมของความหลากหลาย-ทางชีวภาพ ถือเป็นภารกิจใหม่ที่ต้องถนอม ภายใต-อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ-ตามมาตรา 8 (h) กล่าวถึง เรื่องของการป้องกันการ-

นำเข้าควบคุม หรือกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่คุกคามระบบนิเวศ พื้นที่ หรือชนิดพันธุ์อื่นๆ ของประเทศภาคีเท่าที่เป็นไปได้ ดังนั้นการแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในระบบนิเวศป่าไม้ จึงมีความสำคัญสูงต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ แต่ข้อมูลเกี่ยวกับชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในระบบนิเวศป่าไม้ของประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีประโยชน์ (beneficial alien species) หรือชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน (invasive alien species) ยังมิได้มีการรวบรวม หรือมีการวิเคราะห์สถานภาพอย่างเด่นชัด เพื่อนำไปสู่การจัดการที่เหมาะสมได้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการขาดการประเมินทางเศรษฐกิจ และการศึกษาผลกระทบของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเหล่านั้น

พืชต่างถิ่นที่พบว่าเข้าไประบาดในระบบนิเวศป่าไม้ของประเทศไทยที่สำคัญ เช่น สาบหมา สาบเสือ โคลงเคลงขนต่อม หญ้ายาง ผกากรอง ชี่ไถ่ ยานไมยราบเลื้อย หญ้าขจรจบ และบัวตอง

แมลงที่จัดว่าเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศป่าไม้ที่สำคัญ เช่น แมลงหรีขาวขดลดเพ็ชไฟ ไทรควิวา และเพลี้ยไคไฟากระถิ่น

จะพบว่าชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในระบบนิเวศป่าไม้เหล่านี้ มีระดับการระบาดแตกต่างกันไปตามช่วงเวลาของการวิวัฒนาการในแต่ละท้องถิ่น โดยช่วงระยะเวลาการสถาปนาตนเอง (establishment phase) จะมีการระบาดรุนแรงมากที่สุด และระดับความรุนแรงจะลดลงจนกระทั่งกลายเป็นชนิดพันธุ์พื้นเมืองที่ไม่มีผลกระทบทางลบต่อระบบนิเวศ หรืออาจมีสถานภาพเป็น “วัชพืช” ที่ยังมีการคุกคามที่รุนแรงอยู่ก็เป็นได้ ซึ่งทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นกับการเปลี่ยนแปลงหรือความคงที่ของพื้นที่นั้นๆ ในระบบนิเวศ

ความหลากหลายของพันธุ์กรรมข้าวป่าในประเทศไทย

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพและนิวเคลียร์เทคนิค กรมวิชาการเกษตร ให้ข้อมูลว่า ข้าวเป็นธัญพืชที่มีผู้บริโภคมากที่สุด ปัจจุบันข้าวที่ปลูกบริโภคมีอยู่ 2 ชนิด กลุ่มแรกคือข้าวเอเชีย และข้าวแอฟริกา แต่ข้าวทั่วโลกมีทั้งหมด 23 ชนิด ทรัพยากรข้าวป่าเป็นข้าวที่เกิดและเจริญเติบโตขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งมีความสำคัญต่อข้าวปลูกอย่างมาก เพราะข้าวปลูกมีวิวัฒนาการมาจาก-

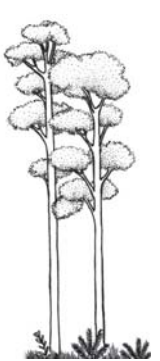
ข้าวป่า ข้าวป่าจึงเป็นแหล่งพันธุกรรมอย่างดี สำหรับนำมาใช้ปรับปรุงพันธุ์ข้าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาพันธุ์ข้าวให้มีความต้านทานต่อโรค แมลง หรือสภาพแวดล้อมที่ผิดปกติ ในประเทศไทยพบข้าวป่า 5 ชนิด แพร่กระจายอยู่ทั่วประเทศ ได้แก่ *Oryza rufipogon*, *O. officinalis*, *O. redleyi* และ *O. granulata* โดย 2 ชนิดแรก เป็นบรรพบุรุษของข้าวปลูกเอเชีย

ปัจจุบันศูนย์ปฏิบัติการและเก็บเมล็ดเชื้อพันธุ์ข้าวแห่งชาติ สถาบันวิจัยข้าวได้รวบรวมและอนุรักษ์ทรัพยากรเชื้อพันธุ์ของข้าวไทยไว้มากกว่า 800 ตัวอย่าง นอกจากนี้ยังอนุรักษ์ข้าวป่าไว้ในสภาพธรรมชาติด้วยการนำข้าวป่ามาใช้ประโยชน์ค่อนข้างจำกัด เนื่องจากยังขาดข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์ ประกอบกับมีการถ่ายทอดลักษณะพันธุกรรม ทั้งที่ต้องการและไม่ต้องการติดมาด้วย นอกจากนี้ ลักษณะที่พบว่ามีประโยชน์ส่วนมากจะพบในข้าวที่มีจีโนมต่างจากข้าวปลูก ทำให้การถ่ายทอดลักษณะโดยวิธีดั้งเดิมทำได้ยาก แต่เทคโนโลยีชีวภาพจะมีส่วนช่วยอย่างมากในการแก้ปัญหาเหล่านี้

การคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรมพืชในป่าไม้

ผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร กล่าวโดยสรุปว่า ทรัพยากรพันธุกรรมพืชเป็นทรัพยากรโลก ซึ่งมีคุณค่าไม่สามารถหาสิ่งใดมาทดแทนได้ จึงต้องได้รับการคุ้มครองและรักษาไว้ การคุ้มครองที่ได้ผลคือ การสร้างจิตสำนึกร่วมกัน ในระดับนานาชาตินั้นจะมีข้อตกลงระหว่างประเทศ หรืออนุสัญญาต่างๆ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ อนุสัญญาไซเตส เป็นต้น สำหรับประเทศไทยนั้น มีพระราชบัญญัติหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พันธุ์พืช โดยเฉพาะพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมสร้างแรงจูงใจในการพัฒนา ปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ สนับสนุนการอนุรักษ์และพัฒนาการใช้ประโยชน์พันธุ์พืชพื้นเมืองและพันธุ์พืชป่า โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์ เมื่อมีการนำทรัพยากรพันธุกรรมพืชมาใช้ประโยชน์ในทางการค้า

สมุนไพรในป่าไม้กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

เกสัชกรหญิง สุภาภรณ์ จากโรงพยาบาลศูนย์เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ ขอให้คำหนึ่งว่า ปัจจุบันสมุนไพรได้มีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของคนมากขึ้น ต่างจากในอดีตที่มองข้ามความสำคัญของสมุนไพรไป และให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีแทน ซึ่งเป็นผลทำให้เราต้องพึ่งพาต่างชาติอยู่ตลอดเวลา ทั้งที่เรามีทรัพยากรพืชสมุนไพรที่มีคุณค่าอยู่มากมาย พร้อมกับการถ่ายทอดภูมิความรู้จากบรรพบุรุษมาสู่ชนรุ่นหลัง ผ่านทางวัฒนธรรมการกินอยู่และดำรงชีวิตประจำวันหลายชั่วอายุคน นอกจากเราจะให้ความสำคัญในเรื่องทรัพยากรพืชสมุนไพรแล้ว ทรัพยากรมนุษย์ซึ่งหมายถึงบุคลากร ได้แก่ ผู้เฒ่าผู้แก่ที่มีภูมิปัญญาที่ได้รับถ่ายทอดความรู้สืบต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน ก็เป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้ามเช่นกัน เพราะท่านเหล่านี้ในวันก็จะยิ่งอ่อนแอ และล้มหายตายจากไป ทำให้ความรู้ที่อยู่คู่กับท่านเหล่านั้นสูญหายไป ด้วย หากไม่มีผู้ใดให้ความสนใจจะสืบทอดภูมิความรู้เหล่านั้น

ป่าพื้นบ้านอาหารชุมชน

นายวีระพล จากสำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้ ได้เสนอเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับป่าพื้นบ้านอาหารชุมชน ที่หมายถึง บริเวณที่มีพืชผักพื้นบ้านชนิดต่างๆ ขึ้นอยู่ สามารถนำมาเป็นอาหารและใช้ประโยชน์อื่นๆ

กรมป่าไม้ เริ่มส่งเสริมการปลูกป่าพื้นบ้านอาหารชุมชน ตามโครงการป่าพื้นบ้านอาหารชุมชนขึ้นใน พ.ศ. 2545 โดยเปลี่ยนจากการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์และประโยชน์ใช้สอย มาเป็นแหล่งรวมไม้กินได้ เป็นแหล่งอาหารชุมชน เพื่อสนับสนุนให้ชุมชนปลูกไม้กินได้ชนิดต่างๆ โดยเน้นการปลูกไม้พื้นเมืองและพืชผักพื้นบ้าน

พื้นที่ดำเนินการ คือ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติพื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 โดยชุมชนสามารถกำหนดกฎหมายที่ใช้บังคับพื้นที่นั้นๆ และกติกาชุมชนในการจัดการดูแลรักษา และใช้ประโยชน์ไม้ และของป่า แต่จะต้องไม่ขัดกับกฎหมายบ้านเมือง

การอนุรักษ์ป่าไม้ โดยพระราชบัญญัติป่าชุมชน

อาจารย์มนู อนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำสรุปว่าป่าไม้เป็นทรัพยากรของส่วนรวม ทุกคนมีสิทธิและหน้าที่ในการดูแลรักษา การออกพระราชบัญญัติป่าชุมชนเป็นแนวคิดที่ดี แต่น่าจะชะลอไว้ก่อน เพื่อพิจารณาทบทวนกฎหมาย พระราชบัญญัติต่างๆ ของรัฐบาลที่มีมากมาย จนหลายครั้งที่ก่อให้เกิดความสับสนในการใช้ ดังนั้นการที่จะออกพระราชบัญญัติป่าชุมชนน่าจะพิจารณาร่วมกับกฎหมายที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายที่มีอยู่ และลดจุดอ่อนที่เป็นช่องโหว่ทางกฎหมาย และเพื่อให้กฎหมายฉบับนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ และเกิดความยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ความเป็นมาของการจัดตั้งกองทุนป่าไม้เขตร้อนเพื่อการอนุรักษ์ป่าไม้

ผู้อำนวยการส่วนวนวัฒนวิจัย กรมป่าไม้ ไม่ได้มาในวันนี้ เนื่องจากป่วยไม่สามารถบรรยายได้แต่ได้ส่งเอกสารประกอบการบรรยายมาสรุปเรื่อง กองทุนป่าไม้เขตร้อน ว่าเป็นกลไกการช่วยเหลือทางการเงินที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ออกกฎหมาย The US. Tropical Forest Conservation Act (TFCA) โดยมีแนวคิดให้แต่ละประเทศช่วยกันอนุรักษ์ป่าไม้จากการนำเอาดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต้องจ่าย มาจัดตั้งเป็นกองทุนอนุรักษ์ป่าไม้เขตร้อนโดยให้องค์กรพัฒนาเอกชนเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการอนุรักษ์ ดูแลรักษา และฟื้นฟูป่าไม้เขตร้อนของประเทศ

มีกระแสคัดค้านอันเกิดจากความไม่เข้าใจในเงื่อนไขข้อตกลงบางประการ เป็นต้นว่า การจัดตั้งกองทุนนี้เป็นการเปิดโอกาสให้บริษัทข้ามชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา เข้ามาผูกขาดการผลิตที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรชีวภาพของประเทศไทย เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดตั้งกองทุนนี้ในประเทศไทยได้

การสนับสนุนการอนุรักษ์ป่า โดย กองทุนสิ่งแวดล้อม

ผู้แทนกองทุนสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ให้ข้อมูลว่า กองทุนสิ่งแวดล้อมมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน โดยกำหนดแนวทางการพิจารณาสนับสนุนเงินอุดหนุนจากกองทุนในด้านการอนุรักษ์ขององค์กรเอกชน และหน่วยงานของรัฐ

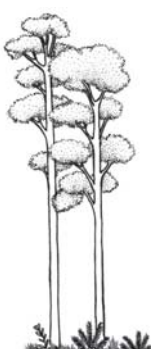
กองทุนสิ่งแวดล้อมได้เน้นในส่วนการสนับสนุนโครงการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมแก่องค์กรเอกชน 6 ประเภท ตั้งแต่ พ.ศ. 2537 ถึงปัจจุบัน ได้ให้การสนับสนุนโครงการไปแล้วรวม 35 โครงการ เป็นเงิน 164 ล้านบาท

การสนับสนุนโครงการเพื่อการอนุรักษ์ป่าไม้ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งการสนับสนุนโครงการขององค์กรเอกชนอยู่ภายใต้ 9 กิจกรรม จำนวน 27 โครงการ โดยใช้งบประมาณ 83.31 ล้านบาท ซึ่งล้วนแต่เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นอย่างยิ่ง

สุดท้ายนี้ ผมขอขอบคุณท่านวิทยากร และผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านที่มาร่วมในการประชุมครั้งนี้ รวมทั้งคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เป็นเจ้าภาพร่วมในการจัดการประชุมครั้งนี้ ความสำเร็จที่น่าพึงพอใจยิ่งของการประชุมในวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพครั้งนี้ ผมใคร่ขอให้ที่ประชุมนี้พร้อมใจกันขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านของสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม เพราะทุกท่านได้พยายามทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อการประชุมครั้งนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้เป็นอย่างดี และหวังว่าในปีหน้าพวกเราคงจะได้พบกันอีก และขอเสนอแนะว่าน่าจะเพิ่มหัวข้ออื่นที่น่าสนใจ เช่น เรื่องที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศอื่นๆ เช่น ระบบนิเวศในทะเล และพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นต้น

บัดนี้ได้เวลาอันสมควรแล้วผมขอปิดการประชุม และขออัญเชิญอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกจงปกปักษ์รักษาทุกท่านให้เดินทางกลับบ้านโดยสวัสดิภาพปราศจากภัยอันตรายทั้งปวง

ขอปิดการประชุมครับ

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

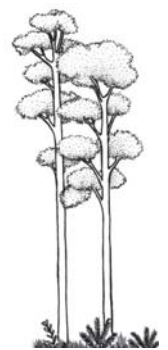
ชื่อ	ตำแหน่ง
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
นางเสาวนีย์ วรพาศน์ชัย	รองผู้อำนวยการสถาบันทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ
นายอาภากร จันทรวงศ์	สถาบันทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ
นายเจริญวิทย์ เสน่หา	สถาบันทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ
นายเทพรัตน์ พิมลเสถียร	เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 3
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	
นายอรุณ อวนสกุล	ผู้อำนวยการส่วนทรัพยากรธรรมชาติ
นางพรภัสร์ เรืองสุวรรณ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7
นางรัชณี สอนนก	เศรษฐกร
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	
นางปณิตา สาธุธรรม	หัวหน้าฝ่ายโครงการต่างประเทศ
กรมป่าไม้	
ดร. สนใจ หะวานนท์	ผู้อำนวยการส่วนจัดการป่าชายเลน ป่าพรุและพื้นที่ชุ่มน้ำ
นายจิระ จินตบุญกุล	ผู้อำนวยการส่วนวิจัยเศรษฐกิจและพัฒนากิจการป่าไม้
ดร. ฉวีวรรณ หุตเจริญ	ผู้อำนวยการส่วนวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดลอมป่าไม้
นางสาวกิตติมา รามัญวงษ์	ส่วนวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดลอมป่าไม้
ดร. เจษฎา เหลืองแจ่ม	ส่วนพัฒนาวิจัย
ดร. รุ่งนภา พัฒนวิบูลย์	สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
นายพิภพ จันทนรวงศ์	ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล
นางสาวรุ่งนภา พูลจำปา	ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล
นางสาวฐานิตย์ วงศ์วิเศษ	ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล
นายอรุณสิทธิ์ ตำนชูธรรม	ส่วนอุทยานแห่งชาติ
นายเรือง จันทรมหาเสถียร	ส่วนอนุรักษ์ต้นน้ำ
นายกร มนต์ศรีสุขใส	ส่วนทรัพยากรดินและป่าไม้
นายมานพ เล่าห์ประเสริฐ	สำนักอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดของสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ (CITES)

ชื่อ	ตำแหน่ง
นายวีระพล สุทธิพลาญกุล	สำนักส่งเสริมการปลูกป่าสวนป่าชุมชน
นายชัชวาลย์ พิศดาฮา	นักวิชาการป่าไม้ 7ว.
ดร. อธิภัทร ประยูรสิทธิ์	นักวิชาการป่าไม้ 7ว.
นางสาวอุษุทัย ประทุมทิพย์	นักวิชาการป่าไม้ 5
กรมประมง	
ดร. จรัสธาดา กรรณสูต	ผู้เชี่ยวชาญด้านพันธุกรรมสัตว์น้ำ
นางสาวจรูญจิต จาละ	หัวหน้างานสวนและคุ้มครองสัตว์น้ำ
นายประเทศ ซอริกซ์	กองอนุรักษ์ทรัพยากรประมง
	หัวหน้าฝ่ายบริหาร
	และจัดการทรัพยากรประมง
	กองอนุรักษ์ทรัพยากรประมง
นางสาวมณฑิรา เปี่ยมทิพย์มณฑิลา	นักวิชาการประมง 7
นางสาวจุฑามาศ จิวาลักษณ์	สถาบันพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ
นายศุภวิทย์ สงวนวงศ์	กองสิ่งแวดล้อมประมง
ว่าที่ รต. ปรัชญา เจริญผล	กองสิ่งแวดล้อมประมง
กรมปศุสัตว์	
ดร. วณิดา กำเนิดเพ็ชร	นักวิชาการสัตวบาล
นางทัศนีย์ ชมภูพันธ์	นักวิชาการสัตวแพทย์
กรมวิชาการเกษตร	
ดร. สงกรานต์ จิตรากร	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีชีวภาพและนิวเคลียร์เทคนิค
นายวิชา อิติประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ
นางเพียงเพ็ญ ศรีวัต	ศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น
นายมานิตย์ ใจฉกรรจ์	สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ
นายสุระ พิมพ์สา	กองกัญและสัตววิทยา
นางสาวอรทัย ภาสบุตร	กองโรคพืชและจุลชีววิทยา
นางสาวฉัตรสุดา เขิงอักษร	กองปฐพีวิทยา
นางสาวกาญจนา พฤษพันธ์	กองพฤกษศาสตร์และวิจัยพืช
กรมส่งเสริมการเกษตร	
นายสมพงษ์ แก้วจันทิก	กลุ่มงานวิจัย
	กองป้องกันและกำจัดศัตรูพืช
นางออมทรัพย์ ไวยากรณวิลาส	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
กรมชลประทาน	
นายเดชาพล รุกขมธุร์	สำนักแผนงานและโครงการ

ชื่อ	ตำแหน่ง
กระทรวงการคลัง	
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	
นางอนงค์นาฏ เจือจันหัต	พนักงานวิเคราะห์งานสินเชื่อ งานสิ่งแวดล้อม
นายเพียรเลิศ วงศ์ภิรมย์ศานติ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมและ สิ่งแวดล้อม
นายพิชญ์ เจริญชัย	กองวิชาการ
กระทรวงการต่างประเทศ	
กรมองค์การระหว่างประเทศ	
นางสาวภาวีวรรณ นรพัลลภ	กองงานพัฒนาระหว่างประเทศ
กระทรวงพาณิชย์	
กรมทรัพย์สินทางปัญญา	
นายยรรยง พวงราช	อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา
กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์	
นายพรวิช ศิลลาอ่อน	กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	
สำนักปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	
ดร. อัมพันธ์ พิณภูงนก	ผู้อำนวยการ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 2
นายสุรชัย แสงทักษิณ	ผู้อำนวยการ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 3
นายกิตติศักดิ์ มีคุณเอี่ยม	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 4
ปานทิพย์ วิทยาพันธ์ุ์	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 4
นายอภิวัฒน์ คุณารักษ์	ผู้อำนวยการ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 10
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	
นางสาวจรงค์ษ์ นิ่มพงษ์ศักดิ์	นักวิชาการเผยแพร่ 6 ว.
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	
นายประมุข แก้วเนียม	ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการสถานีวิจัย
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	
นางทิพย์รัตน์ หาญสืบสาย	นักวิชาการ Learn on line
นางสาวสุนี มากวิสัย	นักวิเคราะห์โครงการ Learn on line
โครงการ BRT	
นางรังสิมา ดันเทลชา	ฝ่ายเลขานุการโครงการ BRT
ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพ	
ดร. สุทัศน์ ศรีวัฒนางค์	ผู้อำนวยการศูนย์ ความหลากหลายทางชีวภาพ
นางสาวทัศนีย์ อนุมาน	ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ
นายสุคุณ คุณะวเสน	ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ
นางสาวชาลินี คงสวัสดิ์	ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ
นางสาวรังจิตร เลหะวนิช	ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ
นายอภิชาติ สัพแค	ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ
สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม	
นางสาวจุฑาทิพย์ ศรีทองกลาง	กองอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและศิลปกรรม
นางสาวรุ่งอรุณ ญาติบรรทุง	กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
นางไรวรินทร์ ชมภูกุล	กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
นางสาวปราวินา มณีสุด	กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
นางสาวพรรณนิภา หล่อเรืองศิลป์	กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
นายวุทธิพันธ์ุ์ ศิริพงษ์	กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
นางสาวจันทิยา อีสถพงษ์	กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ชื่อ	ตำแหน่ง
นายวัฒนชัย ตาแสน	กองสิ่งแวดล้อมต่างประเทศ
นายเศกสิทธิ์ ภูคำมี	สำนักงานกองทุนสิ่งแวดล้อม
นางสาวสุปราณี สุวรรณมาลี	สำนักงานกองทุนสิ่งแวดล้อม
นางสิริกกุล บรรพพงศ์	หัวหน้ากลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ กองประสานการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นางเพราพรรณ ทองลัม	กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ
นางนิรวาน พิพิธสมบัติ	กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ
นางสาวลลิตา ผลโคก	กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ
นางสาวกฤษณา สุขนิวัฒน์ชัย	กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ
นางสาวนุชจรินทร์ แก้วกล้า	กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ
นางสาวกัลยารัตน์ รัตนะจิตร	กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ
นางสาวสิริวรรณ สงวนทรัพย์	กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ
นางสาวอัญชรา มะณีวงศ์	กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ
นางสาววรรณาด ตั้งธัชทอง	กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ
นายสุธี สอนประสิทธิ์	กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ
นางสาวไพราณี สุขสุเมธ	กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ
นางสาวกฤษณาพร ชาลีอัย	กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ
นางสาวชมพูนุท ส่งข่าว	กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ
นางสาวสุพัตรา แจ่มอารีย์	กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ
นางสาวบุษยามะ จันทน์	กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ
คณะอนุกรรมการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ	
นายมนู โอมะคุปต์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
กระทรวงศึกษาธิการ	
สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ	
นางสาวดิเรก สุวรรณสถิตย์	เลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยการศึกษา แห่งสหประชาชาติ
นางสาวอุไรฉาตา เขาวนัชลากร	หัวหน้ากลุ่มงานความร่วมมือ ด้านวิทยาศาสตร์ กองสัมพันธ์ ต่างประเทศ
นางสาวประภา ทันตศภารักษ์	กองสัมพันธ์ต่างประเทศ
กรมวิชาการ	
นางสาวเพราพรรณ โกมลมาลย์	ศูนย์พัฒนาหลักสูตร ว่าที่ ร.ต. อุดมศักดิ์ ธนะกิจรุ่งเรือง
นายสุรจักร กาญจนินทุ	ศูนย์พัฒนาหลักสูตร
การศึกษานอกโรงเรียน	
นายดิศกุล เกษมสวัสดิ์	ผู้อำนวยการสถาบันศึกษาและ พัฒนาต่อเนื่องสิรินธร
ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา	
นางศรีสุภรี จันทระศิลป์	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา
นางสาวจิตติภัทร พูนพันธ์ุ์	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา
สถาบันราชภัฏ	
นางอรพินท์ พิเนตรพงษ์	สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณณ์
นางสาวพีรนาถ คิตติ	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี
นางฉันทนา รุ่งพิทักษ์ไธย	สถาบันราชภัฏยะลา
ผศ. อาลัย จันทระพิชัย	สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
นายมนตรี ประดับวิทย์	สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
นายผดุงชาติ ยงดี	สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
นายเสรี จันทระโสภณ	สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี
นายประกิต สมัครคำ	สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

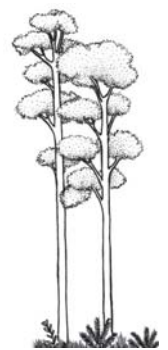
ชื่อ	ตำแหน่ง
ผศ. เบญจวรรณ บุตรขุนทอง	สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
นางสาวอนงค์ หัมพานนท์	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
นางสาววรรณิ์ วรรณพุกษ์	สถาบันราชภัฏจันทรเกษม
นางเพราเพ็ญ เอ็งตระกูล	รองประธานโปรแกรมวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม สถาบันราชภัฏภูเก็ต
นางสาวอุรา บุบผาชาติ	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
นางสาวอุรา บุบผาชาติ	สถาบันราชภัฏสุรินทร์
นายสมศักดิ์ ยิ้มแก่ง	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
นายคทาวัช ไชยเทพ	สถาบันราชภัฏราชนครศรีธรรมราช
รศ. ศิวพงศ์ จำรัสพันธุ์	สถาบันราชภัฏอุตรธานี
ผศ. อรุณ โมหะตระกูล	สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
นายวรินทร์ บุญชัย	สถาบันราชภัฏ
นางสาววนิดา ชื่นชื่น	บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา
นางศรีวรรณ ไชยสุข	สถาบันราชภัฏ
นายเรืองวิทย์ นนทภา	บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา
นายเพิ่มศักดิ์ ยี่มิน	สถาบันราชภัฏเชียงราย
นางยุพิน โพธิวิทย์	รองอธิการบดี
	สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
	สถาบันราชภัฏสกลนคร
	ศึกษานิเทศก์
กระทรวงสาธารณสุข	
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	
นางจรรย์ บันสิทธิ์	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
สถาบันการแพทย์แผนไทย	
นางศิริวัลย์ มณีศรีเดช	สถาบันการแพทย์แผนไทย
นายธัชชานัย ลีทธิศาสตร์	สถาบันการแพทย์แผนไทย
เกสิทธิ์กรหญิง สุภาภรณ์ ปิติพร	โรงพยาบาลศูนย์เจ้าพระยา อภัยภูเบศร
กระทรวงอุตสาหกรรม	
กรมโรงงานอุตสาหกรรม	
นางพรทิพย์ วิสารัตน์	นักวิทยาศาสตร์
ทบวงมหาวิทยาลัย	
สำนักปลัดทบวงมหาวิทยาลัย	
นายอนุถล ตันริยงค์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและ แผน 6
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	
นายจิรสิทธิ์ สงค์ประเสริฐ	รองคณบดีฝ่ายวางแผน คณะผลิตภัณฑ์การเกษตร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
ศ.ดร. ทวีศักดิ์ ปิยะกาญจน์	ศาสตราจารย์กิตติคุณ
นางสาวพวงผกา แก้วกรม	คณะวิทยาศาสตร์
นางสาวพิมพ์พันธ์ สายเพชร	คณะวิทยาศาสตร์
ศาสตราจารย์ไพบุลย์ นัยเนตร	คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
รศ.ดร. อุทิศ ภูฏินนท์	คณบดีคณะวนศาสตร์
ผศ.ดร.นริศ ภูมิภาคพันธ์	ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ คณะวนศาสตร์
นายยงยุทธ ไตรสุรัตน์	ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ คณะวนศาสตร์

ชื่อ	ตำแหน่ง
นายดอกกรัก มารอด	ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ คณะวนศาสตร์
นายประทีป ด้วงแค	ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ คณะวนศาสตร์
นางสาวภัทรมาศ พานพุ่ม	โครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา ความหลากหลายทางชีวภาพ วิทยาลัยสิ่งแวดล้อม
นางสาวทัศนีย์ บุญประคอง	ภาควิชาภูมิวิทยา คณะเกษตร กำแพงแสน
ผศ.ดร. วีรวรรณ อมรศักดิ์	
นางสาวพัฒนาดี ภูณะโร	
นางสาวนันท์ตา สุธรรมวงศ์	
มหาวิทยาลัยมหิดล	
ผศ. สุระ พัฒนเกียรติ	คณะสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรศาสตร์
ผศ.ดร. นาฏสุดา ภูมิจำนงค์	คณะสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรศาสตร์
รศ.ดร. นันทวัน บุญยะประภัสร์	หัวหน้าสำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์
นางสาววิไลวรรณ บุญฉัตร	คณะเภสัชศาสตร์
นายสุทธิกานต์ สร้อย	คณะเภสัชศาสตร์
รศ.ดร. ครรชิต ธรรมศิริ	หัวหน้าภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์
รศ.ดร. ถาวร วินิจสานันท์	ภาควิชาเทคโนโลยีชีวภาพ คณะวิทยาศาสตร์
ผศ. ปานเทพ รัตนากร	คณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	
นางสินี ช่างฉ่า	สถาบันวิจัยและพัฒนา
นายดิเรก สาระวัต	สถาบันวิจัยและพัฒนา นักศึกษา
นางสาวพิมพ์ภา พุ่มชุมพล	
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	
นายไพฑูรย์ เล็กสวัสดิ์	ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์
นายธีระพงษ์ เสาวภาคย์	ภาควิชาปฐพีศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
รศ. สุทธิชัย สมสุข	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	
รศ. สุภาวดี จุลละศร	ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	
ผศ. ชัยวัฒน์ คงสม	สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร และสหกรณ์
มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้า ธนบุรี	
ดร. ศันสนลักษณ์ รัชฎาวงศ์	คณะทรัพยากรชีวภาพและ เทคโนโลยี
นางสาวสุดารัตน์ ดรีเพชรกุล	คณะทรัพยากรชีวภาพและ เทคโนโลยี
นางสาวทวิรัตน์ วิจิตรสุนทรกุล	คณะทรัพยากรชีวภาพและ เทคโนโลยี
นางสาวสุภาวดี บุญฉัตร	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	
ดร. อัครจริย สุขธำรง	อาจารย์
มหาวิทยาลัยนเรศวร	
รศ.ดร. ชุณหิณ กันทะ	คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ชื่อ-	ตำแหน่ง
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	
นางอุษา กลิ่นหอม	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยรุกขเวช
มหาวิทยาลัยทักษิณ	
นางสาวอาหนู แก้ววงศ์	ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรังสิต	
ดร. เจริญวิษณุ หาญแก้ว	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	
ดร. ปกขวัญ หุตางกูร	อาจารย์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	
นายหน้ นิวสานนท์	อาจารย์
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	
รศ. สุรัช มัจฉาชีพ	ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล อยุธยาพื้นที่
ผศ. อุดมลักษณ์ มัจฉาชีพ	อาจารย์
สำนักนายกรัฐมนตรี	
สำนักคณะกรรมการกฤษฎีกา	
นายภูมิชัย สุวรรณดี	
สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ	
รศ.ดร. บรรพต ณ ป้อมเพชร์	ที่ปรึกษาศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีวินทรีย์แห่งชาติ
นายอนันต์ คำคง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8
สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ	
นายอนุสิษฐ คุณากร	ผู้อำนวยการกองความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีพลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นายวิวัฒน์ วิสุนวิมล	ช่วยราชการสภาพความมั่นคงแห่งชาติ
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	
นายไกรวิทย์ สุชิตานนท์	นักพัฒนาการท่องเที่ยว 5
นางสาวจุรีรัตน์ คำเกิด	
นางสาวกมลรัตน์ เอื้อโภคพันธ์	
องค์การสวนสัตว์	
นายนิพัทธ์ รัตนพันธ์	ส่วนวิชาการ
สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	
นายดารากร เจียมวิจักขณ์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7
กรมประชาสัมพันธ์	
สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11	
นางสาวกาญจนา นัยวัฒน์	สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11
นางสาวอเทวี มหัทธนานนท์	สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ	
นายธิตพงษ์ อยู่โพธิ์	กองส่งเสริมและพัฒนาเยาวชน

ชื่อ-	ตำแหน่ง
สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์	
นางสาวจรียา พุ่มวิเศษ	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
สื่อมวลชน	
ศูนย์ข่าวแปซิฟิก	
นางสาวสุพัตรา ศรีปัจฉิม	ผู้สื่อข่าวสายสิ่งแวดล้อม
สำนักข่าวไทย	
นายนิพนธ์ ตั้งแสงประทีป	ผู้สื่อข่าวสายสิ่งแวดล้อม
บางกอกโพสต์	
นายรัตพันธ์ สิริวิบูลย์	ผู้สื่อข่าวสายสิ่งแวดล้อม
องค์กรพัฒนาเอกชน	
องค์การกองทุนสัตว์ป่าสากล (WWF) ประเทศไทย	
นางสาวนันท์ เพิ่มพิบูลย์	ผู้จัดการฝ่ายพลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
นายทรงกลด บางยี่ขัน	Communication Officer
Wetland International Thailand Program	
นายวิฑูรย์ ศิริศานติพงศ์	
นายอาแซ สะยามะ	
มูลนิธิสืบนาคะเสถียร	
นางรดา จันทรเกียรติ	ที่ปรึกษามูลนิธิสืบนาคะเสถียร
นายประทีป มีคติธรรม	เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ
สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย	
นายจิตติพันธุ์ ช่าง	ศูนย์ข้อมูลสิ่งแวดล้อม
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย	
นางสาวอังฉริ ศัสตราศาสตร์	ผู้เชี่ยวชาญ
สมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติของประเทศไทย	
นางสาวจันจิรา สิงห์โตแก้ว	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการอนุรักษ์
นางสาวศิริประภา บุญลือ	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการอนุรักษ์
มูลนิธิพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	
นายยิ่งชีพ เกิดทองเล็ก	ผู้จัดการมูลนิธิพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพันธุ์พืชแห่งประเทศไทย	
นายสุรพล ดวงแข	เลขาธิการมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่า
มูลนิธิศูนย์กฎหมายสิ่งแวดล้อม	
นางสาวอำไพ มีมุสิทธิ	ผู้ช่วยนักวิชาการ
สมาคมสร้างสรรค์ไทย	
นางสาวกนกรรณ รับบรดี	นักวิชาการ
องค์การไอล่า (ประเทศไทย)	
นางสาวสุภาวณิณี สุขโสเม	นักวิชาการ
นักวิชาการอิสระ	
นายจิตติพันธุ์ พุกภักดี	Freelance translator

การประชุม วันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ ความหลากหลายทางชีวภาพของป่าไม้

- จัดพิมพ์โดย : ฝ่ายความหลากหลายทางชีวภาพ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
60/1 ซอยพิบูลวัฒนา 7 ถนนพระรามที่ 6 พญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0-2279-7186-9, 0-2271-4232-8 ต่อ 226, 227
โทรสาร 0-2279-8088, 0-2271-3226
- สงวนลิขสิทธิ์ : 2546 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย
- การอ้างอิง : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2546.
**การประชุมวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ ความหลากหลาย
ทางชีวภาพของป่าไม้.** กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ
144 หน้า.
- ISBN : 974-229-476-3
- พิมพ์ครั้งแรก : พฤษภาคม 2546
- ที่ปรึกษา : คณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ
- บรรณาธิการ : วรนาถ ตั้งธัชทอง สิริกุล บรรพพงศ์
- ผู้ช่วย : ไพราณี สุขสุขเมฆ อัญชิรา มะณีวงศ์
- ประสานงาน : กฤษณา สุขนิวัฒน์ชัย กัลยารัตน์ รัตนะจิตร
- ออกแบบและจัดพิมพ์โดย : บริษัท อินทีเกรเต็ด โปรโมชัน เทคโนโลยี จำกัด
โทรศัพท์ 0-2585-2076, 0-2586-0837, 0-2913-7761-2
โทรสาร 0-2913-7763